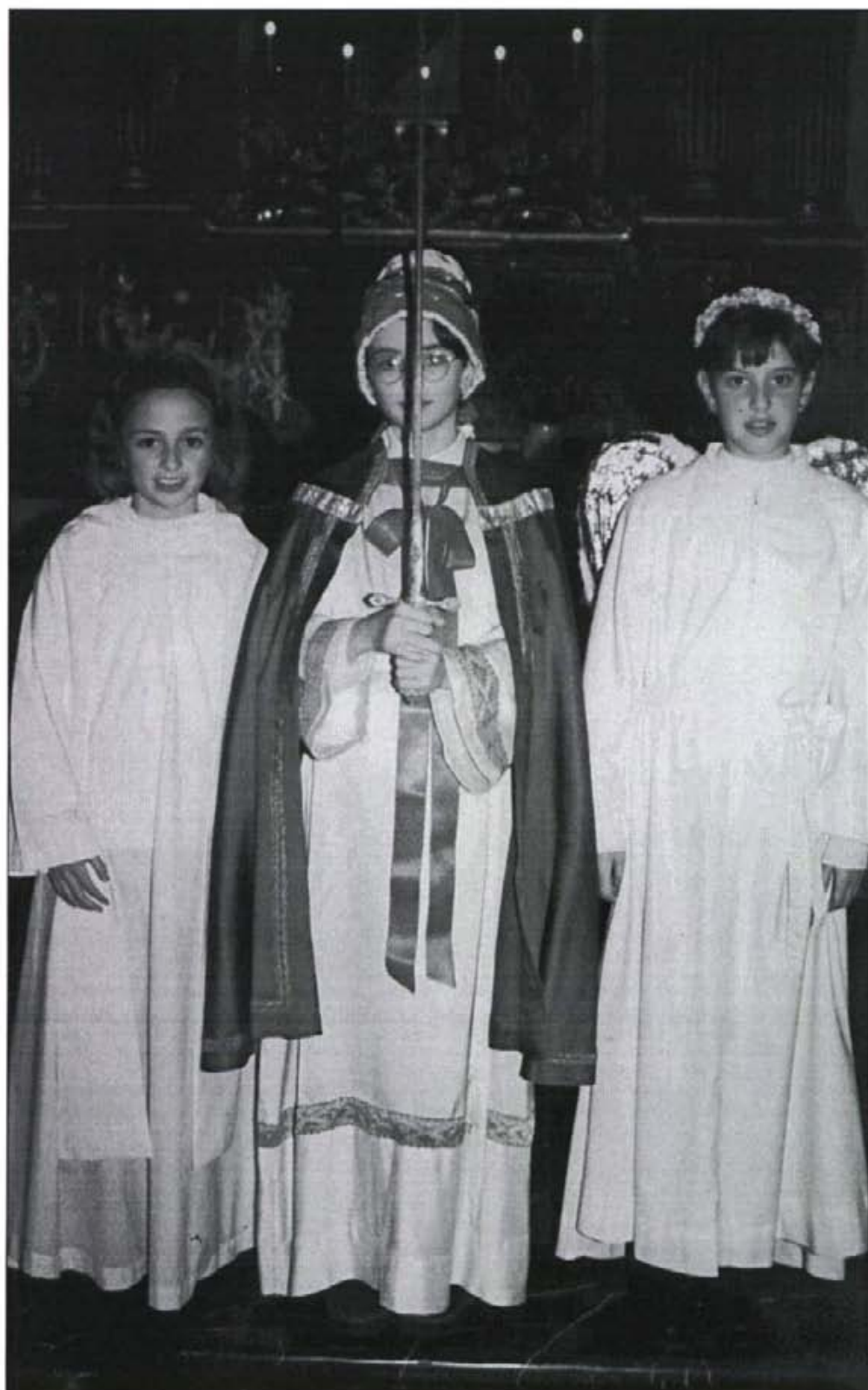

BONA PAU

Nº. 527 - Any XLV - MONTUÏRI - GENER - 1997

Ja han començat les obres de reforma dels graons i de ses Escoles

A Montuïri s'ha obert el primer supermercat

L'Ajuntament té nova secretària interina

Montuïri dins la xarxa d'Internet

Els horabaixes hi haurà metge en el consultori

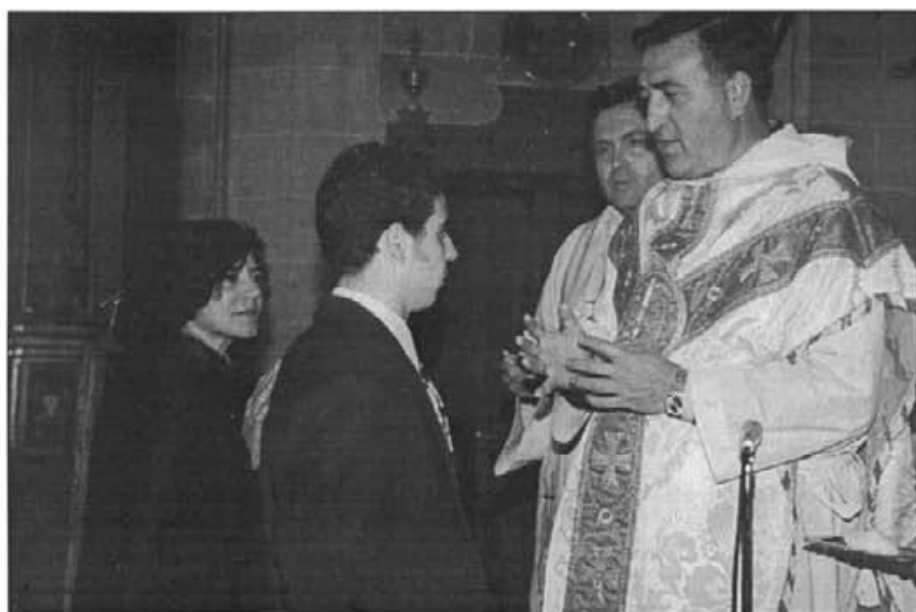
21 norantins a Montuïri

27 joves montuïrers confirmats

Es Molí des Fraret allotjarà una oficina turística

1996: Un any de molta pluja: 681'5 litres per m²

BONA PAU
45 anys

Un dels 27 joves que reberen la confirmació el passat 29 de desembre

Oficina turística a Montuïri

L'oficina d'informació turística de la Mancomunitat des Pla, segons està previst podria inaugurar-se el pròxim mes de febrer, en el Molí des Fraret. Dels 14 ajuntaments, 13 votaren favorablement i sols el de Vilafranca s'abstingué. En principi l'oficina oferirà informació d'interès turístic del Pla, donarà a conèixer la gastronomia i posarà a l'abast del públic les possibilitats de l'agroturisme.

Portada

Les tres nines "estrella" de matines que enguany interpretaren la Sibill-la, l'Àngel i el Sermó de la Calenda.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, i Catalina Barceló Mayol.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

ES GRAONS

Portentós

Les tres nines que d'una manera excel·lent varen actuar a matines, a l'església, donaren un nou aire a la funció religiosa de la Nit de Nadal. Fou portentós com el cant de la Sibill-la, l'anunci de l'Àngel i el sermó de la Calenda eren admirablement exposats per unes nines que per primera vegada oferien aquesta representació.

Insensibilitat

L'escassa concurrència de montuïrers –no arribaven a una dotzena– que assistiren a la conferència que dia 13 de desembre passat en el local Jove es va donar per tal d'informar, conscienciar, sensibilitzar, denunciar i recaptar fons com a col·laboració en els projectes d'ajuda als refugiats del Zaire, en el cor d'Àfrica, donarem una pobra impressió de fraternitat amb tanta gent desvalguda i desemparada.

El 45 aniversari de BONA PAU

Amb data 27 de gener de 1952 sotia al carrer el primer número de **Bona Pau** del tamany d' octava part de foli, o sia 56 vegades més petita que un exemplar normal de 28 pàgines, com venim publicant.

Ens satisfà haver arribat al 45 aniversari i tots –redactors, col·laboradors i lectors– desitjam poder-ne complir molts més.

Rècord de parelles

Una vegada fetes les oportunes investigacions hem reparat que a Montuïri, de continuar vives les parelles, enguany hi haurà 14 matrimonis que celebraran les noces d'or i altres 14, les d'argent. Tot un rècord des que venim publicant aquests esdeveniments.

Els 21 norantins vius de Montuïri

En començar el 1997 resten vius a Montuïri 22 persones que ja han complit els noranta anys. Per ordre d'edat són:

96 anys

Margalida Juan Bauçà "Caragola"

95 anys

Jaume Nicolau Servera "Volandi"

Miquela Roig Grimalt "Hermana"

94 anys

Aina Gomila Garau "Molinera"

Joana Aina Verger Serra "Escolana"

93 anys

Margalida Pocovi Ribas "Xocolatera"

Antònia Beltran Martorell "Canai"

92 anys

Francisca Garcias Miralles "Mestret"

Margalida Miralles Ribas "Meleneva"

91 anys

Catalina Miralles Amengual "Perulla"

Jerònia Juan Cerdà "Mestra Rotlo"

Isabel Cerdà Cerdà "Badia"

Jacint Noguera Martorell "Moio"

Miquela Martorell Amengual "Massa"

Sebastiana Vich Verger "Mascarona"

Aina Mas Bunyola "Nota"

90 anys

Catalina Castellà Manera "Solandera"

Miquela Bauçà Moll "Pelut"

Isabel Ribas Juan "Meleneva"

Andreu Alcover Ribas "de Son Collell"

Francisca Miralles Rossinyol "Poeta"

Dos dits de seny

Llenguatge ofensiu

"Estic horroritzat del llenguatge que empren els nins en les seves converses habituals. Al·lots d'entre sis i deu anys, i més per suposat, utilitzen en el seu llenguatge quotidià un vocabulari que trob ofensiu", deia una persona de seny ja fa un cert temps, en el nostre poble.

Un comentari que també s'ha sentit provinent d'altres persones educades i que no es consideren "d'orelles ptes" ni que s'escandalitzen amb facilitat. Senzillament es tracta de ser una mica objectius i descobrir que una bona educació i una relació normal demanen una altra cosa.

Si un es pregunta quins són els motius pels quals aquests infants empren aquest llenguatge i on l'aprenen, no costarà molt trobar la resposta: la família, les pel·lícules de la tele, la "pandilla"... són el forn on es couen la majoria de les paraules que amollen molts d'al·lots.

El pitjor del cas és que avui no es té per res usar un vocabulari grosser, bast, poc cultivat. És més, fins i tot un arriba a la conclusió que n'hi ha que creuen que això els dona més força i que així "imposen respecte". Però des del punt de vista ètic, sà i humà -i ja no parlem del religiós- aquesta actitud no es pot sostenir.

No és que un vulgui comparar el temps actual amb el d'anys enrere, però el parlar de molts de nins d'avui escarrufa les persones grans, sensibles a certes expressions, encara que sien proferides per gent madura. I no diguem del llenguatge que freqüentment es deixa sentir d'aquests al·lots, que fer els íntims sentiments de les persones més o manco educades, aborrona les persones de seny.

Tal vegada la utilització d'aquest vocabulari és la manifestació oberta de l'agressivitat que portam dedins. En qualsevol cas aquesta és una qüestió que hauria de preocupar pares i educadors, perquè el respecte a l'altre, sigui qui sigui, reclama un llenguatge una mica més cultivat.

Salomó

Editorial conjunta de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca

La premsa forana: de premsa folklòrica a premsa ignorada

Des dels anys 1978-80, en què es treballava molt per constituir i posar en marxa la nostra Associació, fins a l'actualitat, han passat prop de vint anys. Els objectius aconseguits des de llavors són molts i, tal vegada, el més important ha estat la consolidació i la unió de l'APFM (Associació de Premsa Forana de Mallorca).

Aquests darrers anys, el sòtil de publicacions associades s'ha mantingut entorn de les cinquanta, amb el alts i baixos propis d'una entitat tan diversa com revistes hi ha associades. Amb els anys s'ha aconseguit que les institucions hagin participat d'aquest creixement i consolidació, fins al punt que els ajuts econòmics han pogut satisfer més d'una revisa en crisi. També és veritat que per als setmanaris aquests ajuts no han estat més que testimonials, i és que en aquest aspecte on volem centrar aquesta queixa.

La premsa diària de Palma absorbeix la pràctica totalitat de la publicitat que les grans institucions públiques, Govern Balear i Consell Insular de Mallorca, destinen per promocionar-se i/o donar a conèixer els seus objectius. No debades la premsa diària reb el que està en el seu dret a l'hora de demanar publicitat. La premsa forana rep, justament, les miques d'aquests ajuts institucionals.

Fins al moment, els polítics han firmat pocs concerts econòmics amb l'APFM, la majoria per la seva contribució a la normalització lingüística, tot i que la premsa forana havia estat peonera en aquesta tasca; la seva difusió actual en català és possible gràcies a l'esforç comú de moltes de les publicacions associades. Cinquanta revistes que, per mitjana mensual, sumen un total de 98.000 exem-

plars de tiratge i molt més de difusió i lectura. I, encara, pareix que demanem diners en un cap de cantó amb un capellet de palmes. També som conscients que la nostra premsa no pot viure determinada pels ajuts institucionals i que ens hem d'espavilar: no dormir a la serena, com diuen pel poble.

Hem mantingut una fidelitat constant a les institucions, que, molt sovint, no ens han valorat suficientment. A l'hora de respectar els concerts hem complert i hem procurat ser equànimes amb tothom, i aquesta equanimitat ha permès la unió dins l'Associació. Però, davant el futur imminent que ens espera, en què la professionalització i la competència faran trontollar les petites revistes associades i les que puguin néixer, cal pegar un crit ben fort perquè les institucions ens tinguin en compte a l'hora de distribuir els barems publicitaris que marquen. Ho repetim: la premsa forana no pot ser ignorada per les retallades pressupostàries. El nostre compromís va molt més enfora, i hem mostrat proves evidents de complir els nostres convenis. Als pobles, on la premsa diària no tracta directament la informació i no té la fidelitat que ofereix la premsa forana, aquesta sempre serà una garantia per a les persones que hi viuen.

Esperem, aleshores, que amb vistes a l'any que començam, les autoritats polítiques ho tinguin més clar.

Pel gener de 1982 celebràvem el 30e aniversari de l'aparició de Bona Pau. Ara, quinze anys després, ja se n'han complert 45, i esperam, d'aquí a cinc anys més, arribar i celebrar el mig segle

Capítol I

Encontre

La notícia m'ha arribat via interdomèstic. Imprès en la pantalla fosforescent del visorcontrol hi llegesc el text següent:

"Montuïri, 20 de desembre de l'any 2037. Havent vostè, Rosalina Llovet, complit els seixanta anys, és necessari que es prepari pel viatge. Té dos dies per presentar-se a aquestes dependències municipals amb totes les pertinències que desitgi sempre que no superin els deu quilograms de pes."

El comunicat és prou clar. Me n'he d'anar a la força, obligada, i, mentre pel meu cap passen imatges fulgurants d'aquell any intens en què tu i jo, Gerard, ens estimàrem, record, amb el cor estret, el procés que ha conduït a iniciar aquest absurd viatge.

Tot va començar el 2010, quan l'home va arribar a Mart. De llavors ençà no cesaren les expedicions, cada vegada més sofisticades, al planeta. Hi varen descobrir recursos energètics, matèries primeres, sistemes elementals de vida. I els científics, enginyers i tècnics treballaren de valent per fer del planeta vermell un món més habitable, menys inhòspit. Al principi només hi anaven voluntaris però, poc a poc, les empreses obligaren els seus treballadors a fer-hi una temporada de feina. I així, de manera vertiginosa i artificial, es va construir la primera ciutat al planeta veí, la ciutat de "Crise Planitia". La nova ciutat havia de servir per alleujar la Terra dels greus problemes de superpoblació, contaminació i manca de recursos. Sobrava gent i la ONU decidí fer del nou món una residència pels més grans. Una gran residència a milions de quilòmetres de la Terra. Tothom, a partir dels seixanta anys, s'hauria de mudar necessàriament al nou planeta. La decisió fou molt aplaudida perquè no només solucionava els problemes ambientals i de massificació, sinó que també eliminava de la col·lectivitat productiva els inútils. Tanmateix, molt abans, la separació entre la gent gran i la resta de la societat era cada pic més evident.

He de partir, i en aquesta hora desgraciada només me conhorta el teu record Gerard, i pens quan ens coneguèrem, i és ben cert que encara no sé com. Segurament, de manera inconscient, vaig

anar a parar a devora tu. En realitat no m'havies atret mai i et coneixia poquíssim, però aquella nit de bauxa que comunicava els anys 1996 i 1997 va ésser el començament de l'amor que ha marcat completament la meua vida. I ara, quaranta dos anys després, a punt d'iniciar aquest paorós viatge, vull fer memòria de la nostra petita història.

No puc recordar el nom del "Pub" que aquella nit abeurava la jove, però encara record la marxa. Quina marxa! Botàvem i cridàvem al ritme vertiginós de la música que sonava autèntica, total. El local bullia d'entusiasme i comprimia entre les seves parets els fetges encara tolerants dels joves. N'hi havia que ballaven damunt la barra entre tassons, botelles i regalims d'escuma de cervesa. Altres, de manera melosa i sostinguda, es xuclaven la saba i amb les mans llargues i els llavis fogosos s'acariciaven la pell, tesa i suada. Més d'un anava completament descontrolat, de gambirot, recitant discursos incoherents i retallats pels singlots característics de quan la boira és densa i etflica. Tot plegat era una gran bacanal. Uns forats en el sòtil vomitaven espesses masses de paperf que es diluïen lentament entre la disbauxa col·lectiva i anaven a morir sobre el trespol embatumat per una barreja de paperets, alcohol i pols. Aquest verrim, lleviscós i aferradís, convivia en perfecta harmonia amb l'estètica negra i freda de les planxes metàl·liques i els ferros revinclats de l'antre. Celebràvem l'any nou i era obligatori estar alegres, i aquella alegria col·lectiva era alimentada per successives andanades de combinats, wiskis i cava. Jo, com la majoria, anava bastant passada. Necessitava respirar aire pur i entre aferrades pel coll, besades i empenyes vaig aconseguir sortir a defora.

A defora, el cel net i transparent feia de contrapunt a la cridadissa que sortia enfollida del "Pub". Quin alè! Ja no podia aguantar més. El cap m'estallava i les orelles em siulaven. La serena freda d'aquella nit m'ajudà a desentelar el cervell amarat de suc i de fum. Em vaig asseure prop d'allà, al portal d'una casa al començament del carrer de Sant Antoni, a devora tu, Gerard. El destí ho volgué així perquè conscientment mai m'hagués

acostat. No eres com els altres, fins i tot et trobava estrany, rar. I és que et coneixia tan poc, Gerard! Qui ho diria que pogués enamorar-me tant i tant de tu. Record la primera conversa. Et vaig oferir un "camel".

- Fumes?

- No, gràcies. No m'agrada fumar.

- Idò a mi m'encanta! El tabac ros em fascina.

Vaig xuclar la cigarreta com si fos "maria" i glopada rera glopada anava engolint el gust àcid de la nicotina mentre el fum s'espargia caòtic enmig de la fosca. A l'antre, la bulla continuava incansable.

- Saps, tio! Ets molt seriós. Tampoc t'agrada la marxa?

- No m'agrada descontrolar-me, ni les multituds, ni les bauxes col·lectives. M'interessen més altres coses. Saps, antigament a aquest carrer li deien de sa Costa a causa de la seva evident orografia i juntament amb el carrer de Baix i les Tres Creus marcava el límit de la població reial de Montuïri per la banda del Migjorn.

- No ho sabia, però si t'he de dir la veritat no m'interessa gens ni mica. Que estudies història tu?

- Faig tercer curs. De fet l'història m'apassiona.

Em contares tantes coses Gerard. Cigarreta rera cigarreta tu debanaves fil sobre la història del nostre poble. Finalment, un poc cansada, em vaig submergir altre cop dins el tugiuri, però dins el meu cap rodava una sensació estranya que mai havia sentit abans. Eren com unes bimbolletes refrescants i picants que no en deixaven tranquil·la. M'impressionares Gerard, tu i el teu món diferent i vibrant. Tu i les teves curolles com la que tants de ensurts ens duria. Tu i la teva obsessió obstinada sobre la guerra civil a Montuïri

Rosalina Llovet

Després de més de cinquanta articles d'opinió firmats per *Sa Talaia den Rubí*, pseudònim d'Antoni Mateu Socias, es considera closa la secció, la qual serà substituïda, a partir d'aquest número i en el transcurs dels dotze mesos d'enguany, pel *Calendari Perpetu* de Rosalina Llovet.

Una orientació discogràfica

El passat dia de Santa Cecília la Banda de Música ens donà un concert matinal a la Parròquia. Entre els seus components abunda la gent jove, al-lots i al-lotes, d'on es dedueix que la música segueix agradant a Montuiri. Ho confirma l'èxit de públic que tengué el concert.

Es possible que entre nosaltres n'hi hagi que els il·lusioni formar-se la seva discoteca particular com hi ha persones que tenen la pròpia biblioteca. Avui l'oferta musical discogràfica és enorme. Cada dia surten autors renaixentistes, barrocs, clàssics... que no havíem sentit anomenar mai. Les exigències de mercat, el gran nombre de formacions musicals que han de viure i els avanços tècnics de la física acústica fan que els músics tradicionals

ment consagrats i protagonistes gairebé exclusius de les sales de concert no abastin la gran oferta-demanda musical actual. D'arxius, biblioteques, col·leccions particulars es van desenterrant edicions musicals i manuscrits que feia temps dormien en l'oblit. L'allau d'oferta que sofreix l'aficionat és gran i no precisament barata.

No és estrany que un jove que vol començar a col·leccionar música, o un no tan jove cansat de comprar novetats que al poc temps resulten ferralla es preguntin: quines obres fonamentals hi hauria d'haver dins una discoteca que puguin servir de punt de partida sòlid a les pre-

La meravellosa interpretació de la Camerata "Sa Nostra", dia 30 de novembre, féu vibrar musicalment el públic assistent a l'acte

dileccions particulars i legítimes cada distint aficionat?

La revista *Ràdio Clàssica*, revista mensual de programació de RNE publica una secció titulada "Cada uno con su música", per on van desfilant les opinions de professionals i autoritats en matèria musical. Se'ls fan 30 preguntes de les que n'extreurem 6 que poden ser útils als qui vulguin organitzar-se una discoteca, orientats per l'opinió dels qui en saben.

Hem fet un resum damunt 6 números de la revista (juny a novembre 1996). Als 6 entrevistats se'ls demana que elegesquin un autor o una obra dels períodes renaixentista, barroc, classicisme, romanticisme, segle XX i que indiquin tres òperes, siguin del període que siguin. Alguns del preguntats citen més d'un autor o d'una obra.

El resultat del resum que hem fet és el següent:

Renaixement: 4 obres de Monteverdi, i una de Tomás de Victoria i una de Palestrina.

Barroc: 2 obres de Joan Sebastià Bach i una de Haendel.

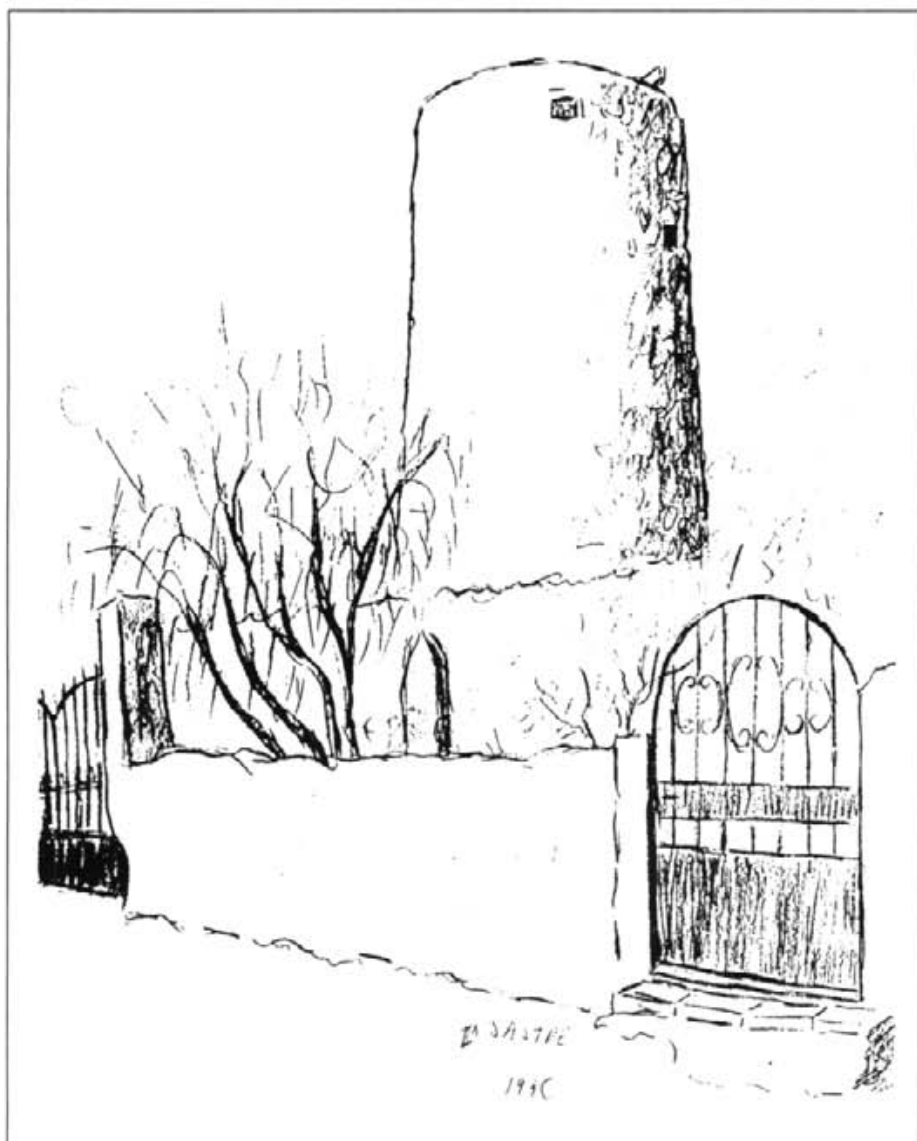
Classicisme: 3 obres de Mozart i una de Beethoven.

Romanticisme: Una obra de Brahms, una de Schubert, una de Gustav Mahler, una de Chopin, una de Wagner i una de Bruçner.

Segle XX: 2 obres de Stravinsky, una de Alban Berg, una de Robert Gerhard, una de Schönberg i una de Strauss.

Òperes: 2 de Mozart, una de Puccini, una de Debussy, una de Bizet, 2 de Wagner, una de Verdi i una de Berg.

La revista "Ràdio Clàssica" és de franc. Al qui li interressi basta que escrigui el seu nom i llinatges a: "Despacho B-202.- Radio Nacional de España.- Radio Clásica.- Casa de la Radio.- Prado del Rey.- 28223.- Madrid".

Molí de Can Rigo

(Dibuix de Catalina Sastre)

Josep Oliver i Verd

Missatge de Nadal i cap d'any del President del Govern Balear

Benvolguts ciutadans:

Permeteu-me que avui entri a ca vostra i que vos transmeti el missatge de pau i de concòrdia que tots, ens aquests dies de Nadal, ens desitjam.

Dit això, reconec que no puc evitar –ni com a individu ni com a president de la Comunitat–, d'incitar-vos a l'observació de l'entorn i a la reflexió. No és gaire difícil en aquestes dates, ja que el fet d'acabar un any i de començar-ne un altre de nou sembla que ens empeny a examinar el passat i a projectar el futur.

A mi, és evident que em pertoca examinar, en primer lloc, l'àmbit col·lectiu i reflexionar-hi: on som i on hem arribat com a poble, com a societat?

Jo crec que, enguany, amb l'increment de competències i, per tant, de serveis als ciutadans, hem fet una altra gran passa cap a la consolidació de l'autogovern a les nostres illes.

De la mateixa manera, enguany, també els consells insulars han avançat en el camí de la consolidació. I, a Mallorca, a més, s'ha iniciat una situació de convivència política entre forces d'ideologia diferent, que demostra que a les Illes hi ha una cultura política capaç de permetre, tot i les diferències, el funcionament democràtic i normal.

Dins el món econòmic, el diàleg entre treballadors, empresaris i Administració ha estat un fet intangible, cosa que constitueix, crec jo, una altra mostra de maduresa i, en definitiva, de convivència.

I a més, l'any ens ha duit dades importants: mai en la història no havíem tengut tanta de gent fent feina ni tan poc atur. És cert, per més que això no ens ha de fer oblidar que, de cada vegada, hi ha contractes més poc estables i encara queda molta de gent que no té un lloc de feina.

Hem de reconèixer, però, que l'any ha presentat inestabilitat política, especialment en el partit que dona suport al Govern. És una situació que no desitjava ningú i que s'ha produït, encara que jo estic convençut que aviat serà història.

Però dins un altre punt de mira sé molt bé que aquestes festes es lliguen tradicionalment a la vida familiar. I jo, que em consider una persona molt casolana, que viu amb intensitat especial la relació amb els seus, crec que, en aquests moments, a les Balears es produeix una evolució, un canvi en la vida de les famílies. És un canvi positiu

en molts d'aspectes. Per exemple:

- ha canviat el paper de les dones, que han incrementat la presència en la vida pública, sense abandonar el seu rol en la família.

- hi ha més respecte al dret de cada persona a fer allò que considera important, amb llibertat.

- hi ha més sensibilitat social davant les situacions que pateixen els que són menys afavorits, etc.

Però també hi ha canvis culturals, canvis de model de conducta, que ens haurien de preocupar, que a mi em preocupen, i que ens haurien de fer reflexionar:

- Em preocupa molt, per exemple, la formació dels nostres infants, de cada vegada més en mans de la televisió.

- Em preocupa que el diàleg familiar minvi. Vull dir que hi ha una moda, un model, que ni tan sols és espanyol ni llatí, que s'ha anat implantant gràcies a molts de factors; però és un model que redueix el diàleg familiar al mínim, i això fa que les relacions entre les persones es deteriorin d'una manera considerable.

- Em preocupa que les persones grans no puguin omplir millor el seu temps lliure, ja que, per moltes ajudes públiques que hi hagi, no hem d'oblidar que ells són responsabilitat nostra, són responsabilitat sempre dels fills.

Nadal crec que és el moment perfecte per fer un gest i un propòsit: els pares i les mares hem de dedicar temps als nostres, als

fills, al diàleg, si no volem que la manca de comunicació pugui generar en un moment determinat, situacions de fractura social, de manca de cohesió, d'individualisme exagerat.

I també ho és per a una alta consideració: vivim en una societat tolerant, que respecta les creences de tots. Això és cert. Ens ho hem guanyat. Però també ho és que s'han introduït en les nostres vides pautes de conducta molt materialistes, sense cap espiritualitat. Fins a tal punt, que sembla com si tot hagués de sortir d'un compte corrent o d'un balanç.

Jo crec que l'home és un ser transcendent i que no tot és material quantificable. Per això deixau-me remarcar la importància de les relacions personals, basades no tan sols en el benefici o en la simpatia, sinó també en l'amor.

Deixau-me que lamenti situacions penoses i tanmateix reals: la droga. Molts de joves han perdut la vida per aquesta lacra. Hi hem de lluitar en contra de manera efectiva. Però encara més important: recordau que la responsabilitat primera d'un pare és el seu fill i que hi hem de saber establir un contacte, un clima de relació adequat, que el posi enfora d'aquest perill.

Deixau que faci una crida als responsables de molts d'infants que no reben una atenció mínima.

I, a més, vull reclamar la vostra atenció sobre la implantació de models socials violents (de vegades, de violència manifesta i, de vegades, de violència latent, implícita). No ens hem de deixar guanyar la partida. Nosaltres, les Illes Balears, som un poble molt tranquil, molt tolerant. No hem de permetre que ningú ens introduesqui ni un gram de violència.

Ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears, Encara que vos hagi assenyalat punts de reflexió, de preocupació, jo crec que tenim raons suficients per ser optimistes. Sobretot, perquè la majoria continua pensant que ningú no ens regalarà res i que és necessari fer feina cada dia si volem tirar endavant. Mentre pensem això, segur que no ens equivocarem.

Per això, el desig que vos faig arribar per al 97 és de feina per a tots, en pau i concòrdia. Que l'Any Nou sigui millor per a tots.

Moltes gràcies.

Jaume Matas Palou
President de la Comunitat Autònoma

S'ha dit que...

Sa participació de nins a ses matines va satisfere molts d'assistents. Què bé ho feren es nins que interpretaren s'Àngel, sa Sibil·la i es Sermó de sa Calenda!

Ω

Llàstima, però, que començassin tan prest. Abans, quan es rector se n'havia d'anar a Sant Joan, era comprensible. Altre temps ses matines eren a mitja nit.

Ω

S'enlluminat des carrers fa festa. Però durant ses passades festes de Nadal i Cap d'Any ni un sol acte cultural, musical, escènic, esportiu, exposicions, festes de 3ª Edat... ni tan sols sa loteria va tocar an es montuïrers, a no ser qualque reintegrament!

Ω

Poca gent està mentalitzada des problemes des grans llacs, de Zaire, Rwanda... Sols una dotzena mal comptats assistiren a una conferència. Així i tot entre l'església i el dia de sa fira es recolliren 123.515 pessetes.

Ω

Va agradar molt sa comparació que féu es rector en es sermó de Santa Cecília quan va diferenciar *escolltar* (en es sentit de música de fons) i *sentir* (com a sentiment d'aquell que viu i assaboreix sa música).

Ω

Es pagesos ja comencen a passar pena de no poder sembrar. Es camps estan massa humits. Però... ja vendrà es bon temps.

Ω

Es va córrer per poble sa bola de sa mort d'una determinada persona, i

Aspecte que presentava sa plaça, obra dels "quintos", el dia dels innocents el dematí

això que estava ben sana. Sempre n'hi ha que pretenen de massa informats.

Ω

Acaben de desaparèixer de sa circulació ses monedes que quedaven des temps d'en Franco o que porten sa seva cara, i d'altres. Alerta que no ens en passin qualcuna.

Ω

És per això que ha dit qualcú que de cada dia queden manco coses des temps de sa dictadura.

Ω

Encara continuen ses queixes per anar an es consultori. Haver de pujar a peu an es segon pis, per qualcú és pesat. Es batle diu, però, que es posar en funcionament s'ascensor és qüestió de dies.

Ω

Es malpensats han hagut d'amollar es mac. En es graons han començat ses obres... i a ses escoles, també.

Ω

Un que passava per plaça i s'aturà a contemplar com arreglaven es graons, va veure que mancarien pedres. Ho comentà i el convidaren a anar al camp a cercar-ne. Després digué: "Ja no m'hi tornaré acostar".

Ω

Han estret es camí de Ses Rotes a un cert indret i això dificulta sa circulació. Ara es que hi passen es pregunten: "És correcta aquesta modificació o torna a ser un atemptat o els autors s'han passat de llests?"

Ω

I des "quintos" i "quintes", què me'n direu! Es dia dets innocents tornaren convertir sa plaça en un corral d'animals i a tots els batiaren amb un nom de caps visibles de Montuïri: batle, regidors, rector... i qualcú més.

Molts d'anys!

En Xerrim

Subvencions als ramaders i agricultors

Durant el present mes de gener i febrer es poden sol·licitar subvencions per oví i cabrí, i segons hem pogut saber, és molt possible que també es posin en marxa les subvencions per a cereals i lleguminoses. Les subvencions han d'anar dirigides a la Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria i es poden fer a les Delegacions Comarcals.

Prensa Forana

El passat 16 de desembre els representants de les publicacions de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca tenguérem l'Assemblea anual ordinària a la seu de Sant Joan. Es varen llegir els informes de secretaria, el balanç de tresoreria, s'acordà la publicació d'una editorial conjunta així com també la possibilitat de publicitat conjunta.

Bona Pau hi va estar representada pel nostre director.

Metge, els horabaixes

Atès que els metges d'INSLUD que visiten a Montuïri els dematins no atenen els menors de 14 anys, l'Ajuntament ha decidit posar un metge per a tothom en el Consultori de la Residència, de les 3 a les 7 de l'horabaixa, de dilluns a divendres.

Per poder utilitzar els seus serveis es faran unes iguals mèdiques de 1.000 pessetes mensuals i la resta anirà a càrrec de l'Ajuntament.

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària ordinària celebrada el 9 de desembre de 1996

Presa de possessió

Joan Mª Bennàssar Gomila (PP) va prendre possessió del càrrec de regidora de l'Ajuntament en substitució de Jaume Bauçà, qui havia dimitit. Després de prometre complir les obligacions del càrrec. El batle li donà la benvinguda.

Aprovació de l'expedient de modificació de crèdit

A fi d'equilibrar el pressupost municipal i per un import de 1.700.000 pessetes per transferències de capital es va acordar amb el sis vots favorables del PP i les cinc abstencions del PSM i PSOE dedicar 300.000 pessetes a la campanya de millorament de façanes, 1.000.000 a despeses de béns corrents i serveis i 400.000 a producció de béns públics de caràcter social.

Mocions d'urgència

(Presentades pel PSOE)

1.- Adhesió al Pla de millora de camins rurals de la Conselleria d'Agricultura de la CAIB.- Per unanimitat s'acordà signar el conveni de col·laboració entre la Conselleria d'Agricultura i l'Ajuntament de Montuïri, incloent-hi l'asfaltat d'un camí, com a mínim, anualment.

2.- Adhesió a la declaració de la Balanguera com himne oficial de Mallorca.- Amb els cinc vots favorables dels membres del PSOE i del PSM i les cinc abstencions dels membres del PP, s'acordà donar suport a la declaració de "La Balanguera" com a himne oficial de Mallorca.

Precs i preguntes

Del PSOE

1.- P: En base a quins informes tècnics el regidor d'Educació afirma la necessitat d'enderrocament de l'edifici del col·legi Joan Mas i Verd?

R: Raimundo Arbona va manifestar que les declaracions fetes a un periodista s'havien tret de context. En tot cas el que volia dir era que si es disposàs de 300 milions faria construir un edifici nou.

2.- P: Quant pugen les despeses fetes en obres al col·legi Joan Mas i Verd per part de l'Ajuntament en exclusiva, sense tenir en compte les despeses de neteja ni

les aportacions d'altres institucions, durant el període 1991-96?

R: Espera en uns quinze dies poder donar aquesta informació, atès que actualment s'estan recopilant les dades necessàries.

3.- P: Llistat de pagaments i cobraments de l'exercici de 1996.

R: Quan s'arribi a final de l'exercici i una vegada efectuat el tancament comptable, no hi haurà inconvenient en tenir accés a aquests llistats.

4.- P: Balanç de les festes de Sant Bartomeu i fira 96.

R: El regidor Mateu Fiol oferí el balanç de les festes de Sant Bartomeu: 7.052.629 pessetes de despeses i 1.588.200 d'ingressos.

5.- P: Per què no es pot utilitzar l'ascensor de la Residència de Ca ses Monges després de quasi dos anys de la inauguració?

R: Fins ara no s'havia hagut de menester i s'han evitat despeses de conservació i manteniment. Ara que s'ha d'utilitzar es faran els tràmits pertinents per a la seva posada en funcionament.

6.- P: La bomba impulsora-extractora de l'aigua del Pou del Rei és definitiva? En cas negatiu, quan es pensa donar la solució definitiva?

R: No és definitiva. S'ha preparat la documentació de GESA i Patrimoni, la qual ja està entregada i pendent de resolució.

7.- P: Com estan les negociacions amb Creu Roja, ambulàncies Insulars i INSA-LUD sobre la dotació d'ambulància a l'edifici de la Creu Roja de la carretera de Manacor?

R: Pendent de firma per part de Creu Roja.

Del PSM

8.- Sol·licitud d'informació sobre la captació d'aigua d'Es Figueral

R: La captació de cabdal és escassa i a més a més hi ha d'altres inconvenients que dificulten la seva possible explotació.

9.- Prec: Que no s'utilitzin les separates de premsa d'actes populars per fer crítiques als membres dels grups d'oposició municipal.

R: Succintes manifestacions al respecte.

Del PSOE

10.- Prec: Que es convoqui els propietaris de les tombes amb desperfectes del cementeri vell i que l'Ajuntament els ofereixi una participació de les despeses corresponents a les obres de reparació.

R: Aquestes obres han d'anar a càrrec dels particulars, atesa la bonificació acordada per a l'adquisició de noves unitats d'enterrament a la recent ampliació del cementeri.

11.- Precisions sobre la informació apareguda a la revista Bona Pau respecte a la Sala Mariana: és una obligació donar aquest servei al poble; hi ha un deute contractual.

Del PSM

12.- Prec: Que es creï una comissió municipal pel seguiment de les despeses fetes a les escoles.

R: Ja existeix; aquesta és una qüestió pròpia del Consell Sectorial d'Educació.

Del PSOE

13.- Justificació del pagament del lloguer de la Sala Mariana.

R: Es paguen 60.000 pessetes; la funció principal d'aquest pagament és per l'escoleta.

14.- Per acabar el Sr. Miralles fa una sèrie de comentaris sobre una diversitat de qüestions atinentes a l'equip de govern, els quals, en forma sintetitzada a continuació es recollen: a) Crítica les manifestacions despectives cap al representants populars d'altres grups aparegudes a la revista Bona Pau; b) denuncia la manca de previsió respecte dels edificis municipals; c) es queixa que no reben les actes de la Comissió de Govern i sol·licita la remissió de la relació de factures que s'aproven; d) demana explicacions sobre les gestions fetes amb la Conselleria de Foment per tal de solucionar el problema dels accessos de la carretera de Manacor; i, e) finalment sol·licita la constitució i posada en funcionament dels Consells Sectorials que s'han anat creant.

15.- En darrer terme el Sr. Miralles formula les preguntes següents: Quantes unitats d'enterrament s'han venut? Com està l'assumpte de la concessió del Camp d'Esports?

R: Les respostes es donaran a la propera sessió plenària.

Comencen les obres dels Graons i de les Escoles

Els primers dies del desembre passat començaren les obres d'acondicionament de Ses Escoles i dia 12 les de reforma dels Graons. Unes millores llargament desitjades per molta gent del poble i que repercutiran en bé dels montuïers.

Conferència sobre Àfrica

Dia 13, en el local Jove i organitzat per la regidoria d'Acció Social de l'Ajuntament, es va desenvolupar una conferència sobre els Grans Llaacs i els refugiats d'Àfrica per tal de conscienciar i sensibilitzar la gent sobre els projectes dels camps de refugiats de Zaire, Tanzania i altres indrets. Foren oradores Rosa Mullà, del Fons Mallorquí de Solidaritat i Francisca Pons, de l'ONG (Organització no Governamental), veïns sense fronteres.

Obertura d'un supermercat

Dia 20 es va obrir a l'Avinguda Es Dau el primer supermercat a Montuïri amb el nom de "Cobade". Molta gent ja ha fet ús dels seus gèneres i fins i tot alguna botiga del poble ha tancat.

Una obra de Pere Orpí

L'antic rector de Montuïri, Pere Orpí, dia 21 de desembre va presentar a Capdepera, el seu poble nadiu, un aplec de "Rondaies Mallorquines Inèdites", el qual recull 46 historietes populars, la majoria de les quals havia escoltat dels seus pares i avantpassats del seu poble.

Club Columbòfil

Missatger de Montuïri

El pla de vol previst per a la temporada 1997 és el següent:

Des d'Eivissa: 1, 8, 15 i 22 de febrer, 1, 8 i 22 de març. Des de Calpe: 1, 8 i 22 de març i 19 d'abril. Des d'Orihuela: 15 de març i 5 d'abril. Des de L'Ordal: 12 d'abril. Des de Cervera: 3 de maig. Des de Baza: 5 i 26 d'abril. Des de Puertollano: 19 d'abril. Des de Cabeza de Buey: 10 de maig.

Jaume

L'actuació del tenor Honorat Moll en el concert que va oferir la "Camerata Sa Nostra" amb motiu de Sa Fira fou excepcional i elogiosa

Enhorabona a l'autor, antic redactor de *Bona Pau*.

Coral Mont-Lliri

Dia 21 de desembre la Coral Mont-Lliri va participar a la XXVI Trobada Nadalena de Corals que es va celebrar a Santanyí, on rebé una placa commemorativa del rellevant esdeveniment. Dirigida per Baltasar Fiol va interpretar "Cançó de Bressol", de Brahms i "On Aneu", de Lloyd.

Ajuda al Zaire

Dins la campanya d'ajuda al Zaire, els joves del procés de fe hi han col·laborat activament. Cal fer menció que el dia de la fira recolliren 18.908 pessetes a una taula, 71.427 a una altra; i a la parròquia un dels dies de concert se n'arreglaren 33.180. O sia que en total, en aquesta campanya, Montuïri hi ha aportat 123.515 pessetes.

Nova Secretària

La jove advocada de Ses Salines, Isabel Comas Mas ha estat seleccionada per ocupar la plaça de Secretària-Interventor de l'Ajuntament de Montuïri amb caràcter interí fins tant no es produeixi el nomenament del qui ho serà definitiu. A les proves que se celebraren el 16 de desembre passat s'hi presentaren 12 aspirants, d'entre ells 10 dones i dos homes.

Representat de l'APA a Lluçmajor

El nostre paisà Bartomeu Nicolau Garcias ha estat elegit representant de Montuïri a l'APA de l'Institut de Lluçmajor per al present curs escolar 1996-97.

Matines

A les matines d'enguany tres nines de Montuïri desenvoluparen un paper rellevant: Maria Antònia Massanet Verger va cantar la Sibil·la, Margalida Nicolau Pizà, representà i cantà l'Àngel, i Antònia Mayol Cerdà va exposar per primera vegada a Montuïri el Sermó de la Calenda.

Montuïri a Internet

L'Ajuntament de Montuïri ha introduït dins la xarxa d'Internet tres afers del nostre poble: Els Cossièrs, el Talaiot de Son Fornés i les indústries en actiu. D'aquesta manera a qualsevol part del món i en qualsevol moment podran saber de Montuïri.

Les dotze campanades

El pas de 1996 a 1997 fou gojosament celebrat a molts d'indrets, però, com ja és costum, a plaça s'hi reuní una gran quantitat de gent, sobretot jove, que a les dotze de la nit no s'aturava de desitjar-se un feliç 1997. La bulla es va perllongar fins a les primeres hores de la matinada.

Pere Sampol Mas, nou Secretari General del PSM

Abans d'arribar a la cúpula del partit ha fet un poquet de tot

Els seus ideals han evolucionat juntament amb els del seu partit. No es considera tan impulsiu com abans

En altres ocasions hem ponderat les qualitats de certs polítics montuïrers i el carisma que els capacita per dur endavant la missió que tenen encomanada.

Si pel mes de novembre passat transcrivíem unes declaracions de Joan Verger Pocoví després d'haver estat elegit president regional de PP, ara és Pere Sampol Mas, Vicepresident del CIM, qui entrevistam sols unes setmanes després d'haver-lo proclamat —era el 1er de desembre passat— Secretari General del PSM a la nostra illa.

Començà, en Pere, a introduir-se en política activa essent candidat pel PSM, a regidor de Montuïri a les eleccions del 3 de març de 1979, si bé, ja que ocupava un dels darrers llocs de la llista, no sortí elegit (sortiren Xesc Trobat, Pere Miralles i Joana Jordà). El 1983 era el 3er de la llista i ja fou regidor de Montuïri.

— Pere: per què no ens descrius breument el teu desenvolupament dins el PSM des d'aquells inicis, l'any 1976 a Montuïri, fins a la teva arribada a la cúpula del partit dins Mallorca?

— L'any 1976 tenia 25 anys i fou quan em vaig afiliar al PSM. Des de quasi tot d'una ja vaig participar dins la comissió executiva a nivell de Montuïri i de Palma també. Fins que vaig ocupar un càrrec públic per primera vegada, que fou quan vaig ésser elegit regidor de Montuïri. I fins avui he estat pràcticament dins totes les comissions executives que han

sortit elegides en els congressos que celebren cada dos anys, ocupant distintes responsabilitats, des de política municipal, política autonòmica; he estat secretari de finances... he fet un poquet de tot dins el partit, fins avui.

— Què ha canviat de la teva manera de pensar?

— Més que canviar, he evolucionat, com totes les persones. Anam madurant així com anam adquirint més experiència i tal vegada no som tan impulsius; reflexionam més a l'hora de prendre decisions. Però crec que els meus ideals han evolucionat juntament amb els

ideals del meu partit. Tal vegada avui tenim més preocupació pel medi ambient que no fa vint anys, però la nostra ideologia pràcticament és la mateixa des de sempre.

— Per què creus que un bon nombre d'electors que pensen com el PSM a l'hora de votar trien una altra formació política, tant a Montuïri com a la resta de l'illa?

— Crec que hi ha molta de gent que simpatitza amb les idees nacionalistes, amb les idees de justícia social i ecologistes, que defensa el PSM. Crec que de cada dia la gent ens vota més. De fet, a les darreres eleccions de 1995 pasàrem del 8% al 14%. De 22.000 vots a més de 40.000 vots. Ara bé, nosaltres aspiram a que ens arribi a votar la majoria de mallorquins.

— Per què no us voten?

— Per una part, perquè la consciència nacionalista encara evoluciona i tal vegada perquè nosaltres no hem sabut fer entendre a l'electorat el nostre programa. Crec, però, que ara estam adequant el nostre missatge, fent-lo més entenedor a la majoria de gent. El que not és que la gent ens entén de cada dia més. I si seguim per aquest camí, seguirem augmentant.

— Consideres que el PSM continua essent fidel als principis que sostenia a la seva creació, o ha canviat en el fons i en les formes?

— En les formes, sí que ha canviat, sense les formes, està canviant pel que deia. Si un polític o partit no es fa entendre per la societat a la qual vol servir, difícilment aquestes idees creixeran dins aquesta societat. Per això nosaltres hem anat adequant les formes al caràcter mallorquí i a la manera de ser dels mallorquins, en el fons, naturalment. També les formes evolucionen, però crec que hem estat molt fidels als nostres principis. La defensa de la cultura, de la llengua del nostre país, la defensa de la natura, del medi ambient, del territori i la defensa d'una justícia social, de més igualtat entre les persones... són els ideals que ens han caracteritzat sempre i als quals romanem fidels.

- El PSM possiblement és nodreix molt més per gent jove que no d'edat. Què et fa pensar això?

- A això el temps ho curarà. El nostre electorat, el nacionalisme és una idea moderna a Mallorca; i a molta gent d'edat li ha costat entendre-ho. Ara bé, de cada dia hi ha més gent, tal vegada perquè és conscient que les Illes Balears pateixen una discriminació econòmica dins el conjunt de l'Estat espanyol, que comença a veure que un partit nacionalista és l'únic instrument per defensar els interessos econòmics d'aquesta terra. Per tant, crec que avui els joves, a través del seu idealisme i els més grans a través del pragmatisme, poden ésser votants, i per què no, militants del PSM.

- Vares trobar molta oposició el dia de la teva elecció com a Secretari General?

- Oposició, no. Vaig sortir elegit amb un poc més del 70%, perquè hi havia, per una part, un petit sector del partit contrari a la línia política que estam marcant avui en dia, i llavors hi ha una part del partit que és partidari de no concentrar tant els càrrecs en una sola persona. Compartesc un poc aquesta opinió, el que passa és que en aquest moment, dins el partit, era la persona més ben situada per presentar-me a la secretaria general. De tots maneres em preocuparia més tenir un 100% del suport que no un 70%, perquè crec que els partits polítics han de tenir una crítica interna per evitar que ens desviem.

- A Montuïri, dins el teu partit, quin càrrec ocupes?

- A Montuïri som un simple militant de base, un membre de l'agrupació de Montuïri.

- Com veus el futur polític a Montuïri a curt i a llarg termini?

- A curt termini veig una gran possibilitat del nostre partit. Per dos motius: perquè tenim un grup de regidors que estan molt ben preparats. En Mateu Ginard és un gran cap de llista, una persona moderada que té les idees ben clares amb un gran esperit de servei al poble. I llavors veig una conseqüència lògica per part del temps, que serà una baixada electoral del PP. Per una part, perquè ja comença a tenir un desgastament amb la gestió municipal, i per l'altra, perquè també pagarà els casos de corrupció que l'han afectat a nivell de Govern Balear.

- I el futur de la nostra Comunitat, en general?

- Crec que l'any 1999 hi haurà un gran canvi polític: el PP perdrà la majoria absoluta, tant a Mallorca com a nivell de Balears, i el PSM ha de ser un dels protagonistes d'aquest canvi polític, i hi haurà la possibilitat de formar un govern de caràcter progressista i nacionalista que governarà aquesta terra d'una manera ben distinta a la que ens té acostumats el PP. La petita experiència que ara feim en el CIM, que comença a donar resultats ben positius, ha de servir perquè l'any 1999 l'autonomia serveixi per refer aquest país, i amb unes idees de molt de respecte al benestar social i medi ambient.

- Els votants del poble, del PP i del PSM, estan contents de tenir un montuïrer al capdavant del partit a la nostra comunitat. No creus, però, que aquesta situació fa que el poble se'n ressenti per no poder-li dedicar més i millor atenció?

- No. Jo pens que tant el PP com el PSM, apart d'en Joan Verger i jo -diu en Pere Sampol- tenen moltes altres persones ben capacitades per governar l'Ajuntament de Montuïri. I al contrari, tant l'experiència d'en Joan com la meua, pot servir d'ajuda i de consell en un moment donat. Pens que Montuïri s'enriqueix amb la nostra participació, amb la política, a un altre nivell institucional.

- Consideres, idò, que així el poble en sortirà beneficiat?

- Pel que a mi respecta, intentaré sense que em puguin acusar de favoritisme, que Montuïri tenguí accés a totes les ajudes que des del CIM es poden oferir als municipis. I de fet crec que el balanç d'aquest any i mig és positiu. Perquè Montuïri, igual que tots els altres pobles, s'ha beneficiat d'un increment del pressupost que dedicam al Pla d'Obres i Serveis per a infraestructures municipals. I per tant, no crec que l'Ajuntament de Montuïri pugui tenir cap queixa de mi, perquè han arribat subvencions més importants que mai.

- Qualcú ha dit que tu abans pegaves fort amb les corretjades, al PP, tant a Montuïri com a Ciutat. I ara, des que ets vicepresident del CIM i per tal de salvar el pacte de progrés, has canviat de manera d'actuar. Què hi ha d'això?

- El darrer debat de política general del passat mes d'octubre, amb el nou

president, Jaume Matas, la premsa va dir que havia encapçalat l'oposició i que havia estat la intervenció més dura en debat. Per tant, o una cosa o l'altra. O sia que jo havia estat el capdavanter de l'oposició. En Matas va replicar, però jo vaig fer una intervenció d'oposició. Ara, això sí, amb molt de respecte i sense mai insultar ningú. Crec que sempre he intentat diferenciar el que és la crítica política de la crítica personal. I crec que la majoria de vegades ho he aconseguit. El que passa és que ara tenc dues funcions: en el CIM estic en el govern i en el Parlament, a l'oposició. I procur fer les dues coses tan bé com puc.

- Abans d'acabar: voldries exposar alguna cosa més?

- Voldria convidar tots els montuïrers que simpatitzen amb les nostres idees a participar en el nostre projecte. Volem ésser un partit obert a la majoria de montuïrers i a la majoria de mallorquins; i pens que avui és indispensable que les Illes Balears estiguin representades per una força nacionalista potent, que reivindicui davant el Govern Central el nostres drets, que són ben justos.

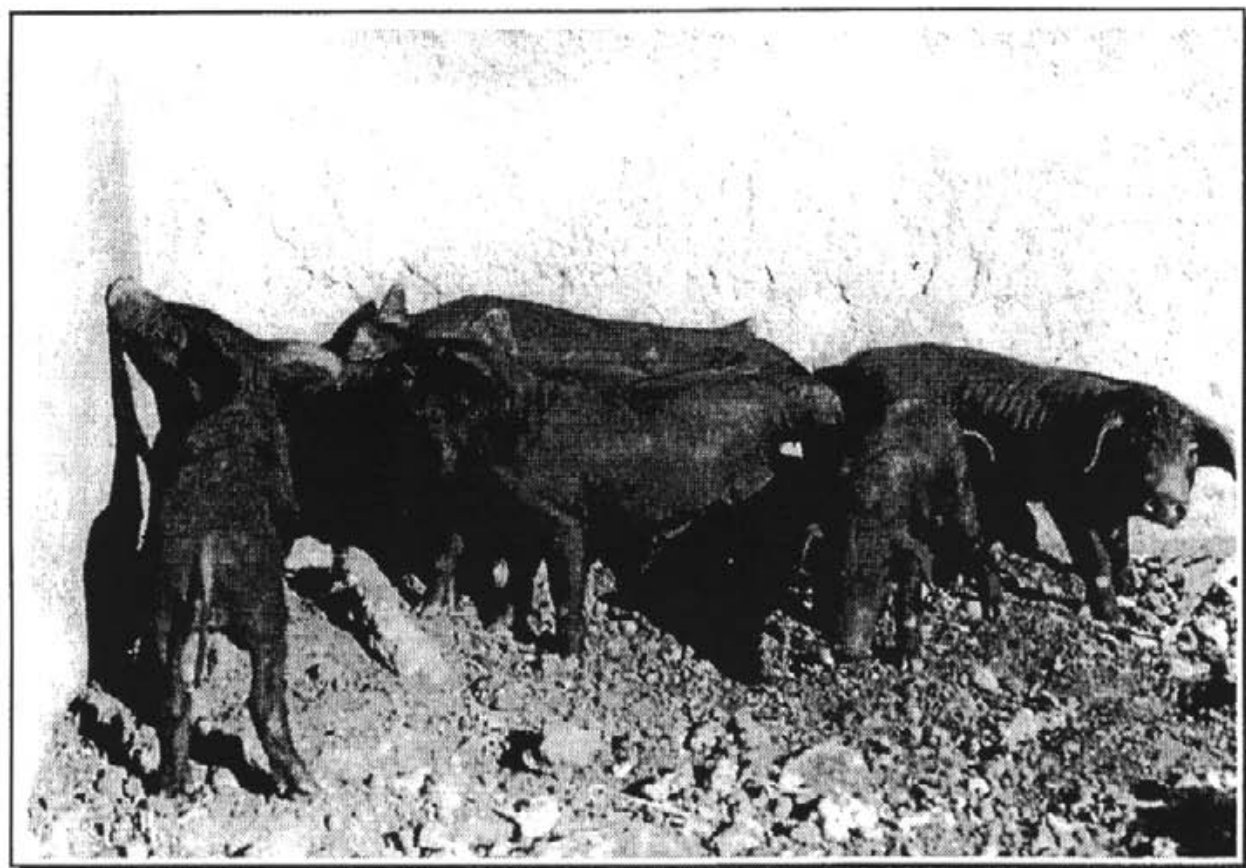
O. Arbona

Per Guàrdia, Castell, i...
SA NOSTRA natura

Balears,
sa nostra
raó de ser.
Molts d'anys

SA NOSTRA
CAIXA DE BALEARS

ESTAM D'ENHORABONA RECUPERAM LA PORCELLA NEGRA MALLORQUINA ALS MERCATS

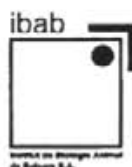

Hem aconseguit que tothom pugui tornar a trobar l'apreciada porcella negra als mercats, ja sigui per a consum casolà o bé per engreixar. D'aquesta manera, entre tots ajudam a recuperar i millorar una raça autòctona en perill d'extinció i conservam el Medi Natural.

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria

Façana i interior del "Super Montuïri" el dia de la inauguració, el passat 20 de desembre, a l'Avinguda d'Es Dau

Obertura d'un supermercat a Montuïri

Dià 20 del passat desembre va tenir lloc l'obertura del primer supermercat a Montuïri. Està situat a l'Avinguda d'Es Dau, davant el mateix poliesportiu. Va efectuar la benedicció el rector de Montuïri, Onofre Torres, i hi assistiren autoritats i un nombrós públic desitjós de poder contemplar aquest esdeveniment. Una concurrència que ja va poder tenir l'oportunitat de realitzar les prime-

res compres, tota vegada que tot d'una es va posar en marxa. Els mostradors estaven ben assortits amb molts de productes de tota classe sobretot de menjar i de neteja.

Exceptuant la col·laboració provisional dels promotors de l'anomenada "Cadena Cobade", cal destacar que la totalitat de les persones que hi estan empleades són de Montuïri.

L'exposició i venda de productes ocupa un espai de quasi 300 m² de superfície, la qual cosa fa que el local sia espaiós i la gent s'hi trobi bé, com igualment pugui disposar al seu abast una gran varietat de la majoria dels productes casolans que necessiti.

És intenció de l'empresa conjuntar l'extensió i varietat d'una gran superfície amb l'atenció i dedicació d'un petit comerç.

Sus tiendas

Super Montuïri

.....

Extens assortit

.....

Gran varietat de productes d'alimentació

Peix fresc • Carnisseria

Xarcuteria • Fruita i verdura

"Panaderia" • Pastisseria • Rebosteria

Servei a domicili

Av/ Es Dau s/n

Tlf. 64 67 60

Montuïri

Rafel Pons Mairata, de s'Hostal

Gran aficionat a les historietes del còmic, també dibuixa els seus personatges

Aquest nom amb els seus llinatges, així de cop no ens dirà res. Algú li passarà la mirada per damunt i no el coneixerà. A pesar d'això, molts són els qui el veuen i el tracten cada dia, perquè en Rafel Pons Mairata és en Rafel de s'Hostal.

El qui firma el peu de l'entrevista el va conèixer a través de dos dibuixos de fantasia en blanc i negre que tenia exposats a s'Hostal. De tot d'una ens interessà l'autor. Ens presentaren i tenguérem un canvi d'impressions.

En Rafel és un jove discret i seriós que des de fa pocs anys contempla el món des de darrera un tasser.

Però hi ha un altre món que belluga dins ell. El seu esperit es mou inquiet entre la lectura, escoltar i fruit de la música, i sobretot es concentra en la seva gran afició: el dibuix.

Dins el col·loqui mesura bé les seves paraules i observam que procura respectar les opinions dels altres.

Va néixer a Campanet dia 21 de juliol de 1973. Ara té vint-i-tres anys. Té un germà major, en Pere, professor d'història. Els seus pares, Rafel i Catalina atenen el públic juntament amb ell en el bar de s'Hostal. Molt a prop d'ell un personatge popularíssim dins el poble, que en Rafel aprecia i admira: el seu padrí jove, en Miquel de s'Hostal.

Coneixerem més bé el nostre interlocutor a través de l'entrevista.

– Quina diferència hi ha d'activitats de vida entre Campanet i Montuïri?

– A Campanet –ens diu– la gent no va tant al camp. Fan feina a Palma, a Inca o a altres pobles. Es dediquen més al comerç i a la indústria. Allà no tenim la mateixa terra de conrò que aquí, i es dediquen més als arbres, als ametlers i garrovers, per exemple. Hi ha més tractors a un carrer de Montuïri que dins tot el poble de Campanet.

– Què significà per tu el canvi d'aïres, o sia el trasllat des de Campanet al nostre poble?

– Idò mira: em sent molt bé a Montuïri. M'agrada molt la manera de ser de la gent. Com molts de pobles de l'interior de l'illa, la gent és molt comunicativa. El canvi no m'ha afectat massa.

– Podries definir-nos una caracterís-

tica de la gent del nostre poble?

– Per jo, té una particularitat molt interessant: són molt familiars. Estant aquí no he enyorat Campanet. Que consti, però, que a l'estiu és el meu poble.

– De què parlen en les seves converses la gent, els clients de s'Hostal?

– Això ho pot esbrinar qualsevol qui entre dins s'Hostal. No tenen secrets, conversen bastant alt i xerren habitualment del temps, del camp, de les eines que manegen i sobretot del futbol.

– Hem observat que a més dels clients habituals del poble, hi ha gent de fora. Venen també estrangers?

– Així és. No molts, però algun. Especialment són turistes alemanys.

– Com es comporten dins el nostre ambient?

– Si m'he de referir als alemanys, et diré que es porten correctament. Aprecien el que és típic i allò que té valor artístic o que està relacionat amb la nostra història. He de considerar que hi ha de tot, vull dir que no tots són iguals, però nosaltres hem topat amb gent educada.

– Aquesta gent es desplaça, es mou. A tu t'agrada el viatjar?

– No. He visitat València, Barcelona, Galícia, però sempre viatges obligats o de

compromís per visitar algun familiar o viatge d'estudis.

– Quines aficions tens?

– M'agrada molt llegir, escoltar música, el cinema...

Estam dins una habitació en el seu domicili de Montuïri on a més d'un equip musical amb gran quantitat de discs, s'hi veu una petita llibreria proveïda. Els colors d'un equip de futbol sobresurten en un pòster de qualitat. Una taula de dibuix ben il·luminada destaca de la resta dels mobles.

– Sabem que t'agrada el dibuix i que el practiques. Què ens pots dir sobre el tema?

En Rafel baixa un poquet els ulls i somriu, com si li haguéssim descobert un secret gelosament guardat.

– Bé. Sí, aquesta és la meua gran afició. El dibuix. El practico perquè fruese amb ell. M'agrada molt.

– A quin tipus de dibuix et dediques?

– A les figures pròpies de les tires dels còmics. M'encanten aquestes historietes i els seus personatges.

De dins una carpeta grossa treu un grapat de làmines de la mida dels folis. Totes estan plenes de vinyetes amb personatges semblants als dels còmics. Són treballs seus. N'hi ha de graciosíssims. Algunes vinyetes estan ja en tires formant part d'una historieta. Molts sense acabar. Tots els personatges són fruit de la seva imaginació.

Quan li demanam que ens en deixi uns quants per a la seva possible publicació a la nostra revista es recolza damunt la taula de dibuix i en pocs minuts surten unes vinyetes amb els personatges corresponents. El seu llapis o bolígraf es mou hàbil i ràpid, amb agilitat damunt el paper.

– Dignes, Rafel: Com t'iniciaries en el dibuix?

S'ha posat de cop amb molt bon humor, prova evident que frueix tractant el tema.

– Quan era nin llegia moltes revistes infantils. El punt de referència per a la iniciació al dibuix foren els "Tebeos". Espontàniament, quan tenia nou o deu

En Rafel seria feliç si pogués llançar dins alguna publicació un personatge creat per la seva imaginació

anys, vaig començar a dibuixar. No me n'ensenyà ningú.

– **O sia que no anares a classe de dibuix?**

– Fa unsdos anys, vaig fer un curset de dibuix a distància durant un any on desenvolupava vinyetes amb acudits, historietes i caricatures. Però com t'he dit, de nin ja dibuixava. Vull dir que no vaig tenir cap professor que m'inciaïa.

– **Has intentat publicar aquestes vinyetes en algun mitjà de comunicació?**

– Fa un cert temps ens havíem posat d'acord amb una revista per tal d'enviar-los alguns treballs, però per causes que ara no vénen al cas el projecte quedà suspès. Mentrestant a alguns clients de pas, per s'Hostal, els ha cridat l'atenció els dibuixos que tenc exposats i els he entregat alguns treballs que m'han comanat. També he adornat alguns "pubs", he plasmat caricatures a murals, he fet targes de noccs amb dibuixos psicodèlics, he decorat certes festes...

– **Practiques també la pintura?**

– Sí, encara que poc. Ara he de fer uns treballs precisament a les afores de Montuiri. Peròestic, com diria, apassionat pel dibuix.

– **Per quins còmics tens preferència?**

– Pel "Totem" i "El Vïbora". Aquest darrer crec que ja no es publica, però són nombroses les publicacions il·lustrades; algunes d'elles tenen treballs que són obres d'art.

– **Com especificaries la diferència entre els "tebeos" i els còmics?**

– Jo diria que el "tebeo" és una revista infantil. El còmic és per a gent major. Dins les dues publicacions hi col·laboren grans dibuixants.

– **I d'aquests dibuixants actuals, quins són els qui més admires?**

Els noms li surten de carrereta.

– En Boris, en Quino, n'Ìbàñez, Gallego i Rei i molts d'altres. No conec massa els dels anys trenta, el quals eren uns artistes excepcionals.

– **Dos o tres personatges de ficció?**

– M'agraden Asterix, Mafalda, Mortadelo y Filemón...

– **Has provat la caricatura?**

– Sí, m'agrada, però el meu entusiasme va més bé cap al retrat i els personatges que sorgeixen de la meua imaginació per a les vinyetes dels còmics.

– **Quins temes t'agradaria desenvolupar?**

– Tots, des de la fantasia romàntica fins als de terror.

– **Què opines de la societat actual?**

En Rafel en aquests moments ha posat una obra d'en Schubert al tocadiscs, i els primers compassos de la Simfonia Incompleta ens enrevolten. Contesta baixet.

– Crec que el futbol i altres herbes ens estan enlluernant en grau extrem. Conscientment o inconscientment ens deixam dirigir. Jo som com la resta, no ho ignor. Simpatitz per un gran club i form part d'aquesta enorme societat de consum. El materialisme ens domina.

– **Has dit que el cinema t'agrada. Digues-nos, per favor, un film que t'ha causat impacte.**

– "La lista de Schindler"

– **La música que més t'agrada?**

– Tota; des dels clàssics passant pel "Swing" i arribant al conjunt "Dires Traits".

– **Quin llibre estàs llegint actualment?**

– Una obra d'en John Grisham molt interessant.

Dins la seva llibreria s'hi veuen dispari-

Rafel Pons ha concebut uns personatges singulars, fruit de la seva imaginació

tat d'obres d'autors de tots els estils i continguts. De l'abans esmentat, passant per M. Puzzo, John le Carré, Terenci Moix, Ll. Villalonga, Manuel de Pedrolo...

– **Quines revistes llegeixes?**

– El "Semanal", "La Revista", i "Inter-viu". També m'agraden les que tracten de temes paranormals i d'intriga amb històries, llegendes i mites.

– **Un pintor que admires.**

– En Dalí.

– **El teus plans pel futur?**

La seva cara es posa seriosa i quan contesta ho fa amb un cert abatiment.

– El futur és imprevisible. M'agradaria publicar algunes, o moltes, vinyetes dels meus personatges damunt alguna revista o diari.

Aquesta aspiració, aquest somni de futur que té en Rafel, desitjam es faci realitat. Ell i tots els joves i totes les persones que treballen i lluiten per obrir-se pas per arribar a la meta, són mereixedors de l'èxit.

Miquel Martorell Arbona

músic bar

Ca Na Poeta

Carrer Major núm. 7 • Telf. 64 65 29 • Montuiri

Un robatori i un intent d'agressió

Avui exposarem dos fets delictius ocorreguts a principis del segle passat. El primer és un robatori amb agressions que es produí dia 29 d'octubre de l'any 1823. La víctima és un tal Bartomeu Manera "Canet" que vivia amb una tia seva al carrer del Taronger. El text està dividit en dos, el primer exposa com ocorregueren els fets i la segona part el que fou robat. És força interessant comprovar el gènere substret perquè ens informa allò que de valor hi havia a una casa habitada per gent, diguem-ne, de la classe més popular de l'època, i en segona saber quin tipus de vestimenta s'utilitzava aleshores i les joies que es podien tenir.

El segon és un intent d'agressió acompanyat d'insults. Tan sols destacar del succés, la defensa de l'honor que en fa la víctima del fet i que en part ens recorda aquelles peces teatrals de Lope de Vega o Calderón de la Barca en les quals, i pel mateix motiu, la sang corria a les totes. Avui en dia un fet com aquest és quasi impensable.

El fet ocorregué un dissabte de Sant Bartomeu bé enmig del carrer. El responsable dels fets fou un tal Llorenç "Claveta" i l'agredit verbalment un llucmajorer anomenat Jaume Portell.

Robatori amb agressions. Declaració de la víctima Bartomeu Manera:

Preguntado al tenor del robo que se executado en su respectiva casa la madrugada del dia veinte y nueve: Dixo que la noche del dia veinte y ocho de octubre último el declarante cerca las nueve de ella se fue en su casa y llegado reso el rosario con su tía llamada Praxedis Manera y concludido se fué a acostarse que seria circa las diez de ella, cerró antes las puertas que salen al corral y las de la calle y estando en cama ya despier-to oyó un poco de ruido en la cerradura de la puerta segunda que sale al corral y ohido dicho ruido vió luz, considerando que era su expresada tía, la llamó y al mismo instante le aparecieron a su cama tres hombres no conocidos y luego gritó por tres veces ladrones y los tres hombres le contestaron que callase sino le matarían acometiéndole con dos puñales y una gineveta, tapándole la boca con pañuelos y con las manos, y en este defensándose el declarante así como podía con las manos le tiraron las sabanas de

su misma cama encima de la cara y cabeza y luego lo pusieron boca abajo y le ataron las manos atrás y los pies con una cuerda de cañamo del mismo declarante y después le amenazaron con las sobredichas armas diciéndole que callase que de lo contrario le matarían y le hisieron tres heridas como si fuesen tres arinadas (?), la una al brazo izquierdo, la otra encima del pescueso y otra al cuello en la parte derecha y dejándolo extendido en cama se pusieron a registrar las dos arcas que estaban en el mismo cuarto, vasiéndolas del todo y en este tiempo el declarante gritó ladrones y luego se acercó uno de aquellos hombres en la cama y con un palo le dió tres golpes en la cabeza haciéndole tres cicatrices leves y dejándolo, continuaron el saqueo de la casa y se fueron en el cuarto donde descansava su tía y siendo una muger vieja de 70 años de edad no le hicieron más que enseñarle una cuerda diciéndole que si no callase la matarían...iban vestidos a lo payés y llevaban harina por la cara para no ser conocidos".

Els objectes substrets foren:

- Una porción de sábanas, otra de camisas de hombre, calzones y dinero, ignorando el número de una cosa y otra si solamente se sabe de fijo que faltan dos ximaras (1) de paño, una capa de borrell de Pollença y un capote de ídem, dos chalecos azules, dos pares de pañuelos, tres piezas de cuero, tres pares de zapatos y varios pares de medias y que en dinero...unas ciento ochenta libras, dos docenas de botones de plata lisos y otros de pico de martillo

La víctima sospitava que el robatori l'havien fet un manacorí anomenat Rafelino, en Joan Cerdà de Montuiri i un llucmajorer de qui desconeixia el nom. Aquests havien estat vists pel districte.

Intent d'agressió acompanyat d'insults. Declaració de la víctima Jaume Portell:

Don Jayme Portell, de la Villa de Llummayor como más haya lugar en derecho parezco (2) y digo que habiendo pasado a este pueblo a diligencias propias en el dia 23 del corriente al pasar por la calle donde vive l'amo en Toni Píadós en la noche del mismo dia y hora de las doce le acometió con una arma y en además de quererle matar Lorenzo

En el segle passat, a moltes cases eren freqüents els robatoris i agressions

"Claveta" de este vecindario y como no pudiese conseguir su objeto por haberlo detenido la mucha gente que transitaba a causa de ser la vispera de San Bartolomé, patrono de esta villa, después de muchos esfuerzos para libertarse de las personas que lo detenían y de haber expresado por distintas veces que apenas se llegaría a mi cuando las tripas ya saltarían por tierra, prorrumpió llamándome borracho, ladrón y otros varios dicterios (3) denigrativos de mi acreditado honor y estimación.

Sea cual fuere la causa que impeliere a Lorenzo "Claveta" a formar la resolución de matarme y ponerlo en ejecución en cuanto estuvo de su parte, nunca puede ser la excusa de semejante criminal modo de proceder, por cuanto las leyes bajo de cuya protección vivimos dispone que el que se sienta agraviado de otro acuda a los tribunales que tienen establecidos y priva a cualquiera de tomarse la justicia por sus manos.

Por esto omito y pasaré en silencio mientras me sea dable la causa primitiva del odio que tiene contra mí "Claveta" y le obligó a intentar mi muerte y seguramente que en esto le hago un favor que no se merece, porque bien aclarado el hecho se manifiesta el tan criminal como en el de que acabo de expresar.

(Continua a la pàgina següent)

(1) Per samarra, segons el diccionari Alcover-Moll aquesta paraula respon a una prenda de vestir que té moltes accepcions. La més corrent és la següent: Peça d'abric que els homes portaven sobre el jac, i que els arribava fins prop dels peus.

(2) Comparezco.

(3) Insults.

Nostàlgia ramadera (i II)

Abandonament de la producció lletera

Actualment, per les cases i casetes de fora vila hi ha poques vaqueries. Si no estan abandonades, és perquè han llogada o venuda la caseta a ciutadans o estrangers, i allà on hi havia les vaques o bé està buida o ha estat transformada en un habitatge. No és que hagin desaparegut del tot les vaqueries petites encara n'hi ha però son poques, amb prou feines en trobaríem dues o tres a cada poble amb poques vaques, de dues a deu. El que si ha desaparegut és el recollidor; ara és imprescindible el tenir refrigerador per poder esperar que passi —sol passar cada dos dies— el camió-bóta de la corresponent central lletera a recollir-la.

I com què amb el preu per litre que reb el productor és baix, per treure un rendiment fa falta tenir molta producció, i per tenir-ne han d'esser vaqueries grans a més d'haver d'esser les vaques de races selec-

cionades que produeixin molta llet per cap. Això ha fet que encara que el productor petit hagi gairebé desaparegut, a altres explotacions han augmentat el nombre de vaques i a més amb races de gran producció i modernes instal·lacions: màquines de munyir, refredadores, dosificador de pinsos, a més de maquinària per segar, tragar farratges i alfals, a més de palera per retirar els fems i remolc per espargir-lo; avanços han permès reduir la ma d'obra, per tant el cost de la producció.

Desapareixent la vaqueta o dues que hi havia per moltes cases pageses, el recollidor o lleter també ha desaparegut així com també el fet d'anar a comprar una mesura o dues de llet a cal lleter, o bé directament a cal pagès o vaquer. Record quan el vespre anava a comprar la llet i després la bullíem amb la finalitat de matar els microbis i d'aqueixa manera l'endemà era bona. El mateix es feia per les altres cases i com que amb el bullir es coneixia si el lleter havia afegit aigua, ja que bullint no augmentava tan de volum, el cassó no vessava quan bullia, si un vaquer n'hi posava aviat perdía els parroquians.

LA LLET I EL TERCER MÓN

Antany no es coneixien marques, senzillament era llet i prou. Ara miraculosament —sembla fabricada— pels prestatges de les botigues, supers i hipermercats trobam una extensa oferta de marques de diferent procedència i presentació: llet sencera, desnatada, semi, pasteuritzada, upeçificada, i amb diferents envasaments: en botella, ja sigui de plàstic o de vidre, en bosses, dins envàs tetrabric.... Un pagès vaquer, un poc enfadat, em digué: a mi, perquè em digueren que la meua llet no arribava el quatre per cent de nata, m'acusaren sense ésser veritat, que hi havia afegit aigua i que era poc espessa, i la majoria de la que es ven si no n'hi han afegida l'hi han tret allò millor; la grassa i la nata que ve ésser el mateix que si l'haguessin rebaixada. Allò que hi ha pel món és molta mala llet.

I és que vertaderament amb tantes coses que es poden elaborar en base a la llet, com és condensada, mantegues, formatges, transformar-la en pols, la qual, amb aquest estat, permet guardar-la o enviar-la a onsevulla, a més d'elaborar io-

La poca venda de llet fa que en el camp els ramats d'ovelles minvin de cada dia

gurt, gelat, flam i més coses dolces i bones, sembla un disbarat limitar la producció, o fins i tot multar per massa produir.

Aquest mateix dia, en el qual, per la televisió, ens diuen que hi ha llet de més, ens mostraren l'èxode de Ruanda i Zaire on més de un milió de persones caminen sense saber on van, (aquestes darreres setmanes hem vist que tornen a ca seva i la majoria troben la seva casa esbucada) i cada dia els morts de fam es compten per milers, i, segons un informe de la FAO, hi ha en el món 801 milions de persones que pateixen fam. Mentrestant, des de la Unió Europea ens diuen que no produïm massa aliments perquè n'hi ha de més, que els magatzems estan plens de cereals, llet en pols, mantegues, formatges i altres aliments i costa menys pagar per no produir, que les despeses que comporta el seu emmagatzament. Per aquests motius se subvenciona l'abandonament de la producció lletera, també per deixar terres sense sembrar, fins i tot per retirar-les definitivament i en el seu lloc sembrar pins i alzines. I la pobre gent de Ruanda i Zaire camina sense saber on va, intentant fugir de la guerra i de la massacre. De tant de caminar han esquinçat les espardenyes i han d'anar descalços i per aquí veim com es tiren dins el fems roba i sabates bones, així com també tones de pa i altres queviures, perquè, diuen, han caducat. I les carreteres estan saturades de cotxes; ja ningú va enlloc a peu com no que sigui per fer esport o per prescripció del metge: generalment perquè de tant de menjar estam massa grassos.

Sion Nicolau

LA NOSTRA HISTÒRIA

(Ve de la pàgina anterior)

Las expresiones de borracho, ladrón y demás que no tengo presente por la sorpresa en que me cogió aquel hombre son altamente injuriosas como ya tengo indicado y agregándose todavía su intención puesta en ejecución de quererme matar y haber proferido que dentro de la Iglesia misma si me encontrase lo haría de ejecutar de modo que me obligó a ocultarme y salir ocultamente acompañado del pueblo, exigen el que además de la competente satisfacción que debe darme, sea castigado con todo el rigor de la justicia.

Por lo que y querellándome a este fin grave y criminalmente contra la persona del dicho Lorenzo "Claveta" y ofreciendo la correspondiente información de cuanto va expuesto.

A vuestra Maga. suplico se sirva mandar se reciba esta información decretando siempre que de ella resulten medios suficientes la prisión en las Rs. Cárcels del expresado Lorenzo "Claveta" que es el mismo que fué Bayle en el año de 1822 y en vista de todo condenarle a que se retracte publicamente además de las penas a que se ha hecho acreedor y el pago de todas las costas, daños y perjuicios que así es justicia.

Guillem Mas Miralles

La família dels Socies de Tagament

La família dels Socies de Tagament és possiblement una dels terratinents que a la vila de Montuïri data de més història i de les que amb més fonda petjada han romàs en el nostre poble, ja que la casa pairal dels Socies de Tagament s'establí aquí el 1523 (1) a rel de ser propietaris de les possessions de Gossalba (en el terme de Sant Joan) i de Tagament, de la qual en prengué el nom.

Tenien i tenen posada en el carrer Major i en els segles XVI i XVII exercien l'ofici de blanquer (2). Posteriorment alguns dels seus membres foren polítics, militars i eclesiàstics.

El primer dels Tagament que aquí s'establí, Miquel Socies de Tagament Miralles era fill de Bartomeu Socies de Torretxí i de Catalina Miralles de Tagament Comelles, de la qual fou la primera propietària de la possessió de Tagament. Dit Miquel es va casar tres vegades; primer amb Joana Tomás, de Lluçmajor, després amb Joana Masroig, amb les quals no tengué descendència

Casa pairal dels Socies, a Montuïri

masculina, però sí amb la tercera, Antònia Ribes. El seu nét, Miquel Socies de Tagament Fillol (1580-1637) es casà el 1607 amb Francina Ribes Amer, amb la qual s'inicià la primera branca i directa primogenitura, que fou la que conservà les terres de Tagament i que, gràcies a la seva política de matrimonis, incrementà les propietats. Aquest matrimoni fou molt prolífic i d'entre els seus fills, tres foren preveres (Francesc, Climent i Julià) i cinc filles monges (Margalida, Llúcia, Catalina, Francina i Magdalena). El primogènit, Miquel Socies de Tagament Ribes (1610-1651) continuà la línia fins el segle XIX, en què acabà amb la pubila Joana Aina Socies de Tagament Miralles, filla de Miquel Socies de Tagament Miralles (1761-s XIX), el qual es pot considerar el primer poeta montuïrer (3), i de Magdalena Miralles Mas, que es casà amb Joan Bibiloni Llabrés. Per aquest motiu els béns pasaren als Bibiloni.

Onofre Socies de Tagament Ribes (1629-1670), com un altre avantpassat, també fou un destacat blanquer, el qual donà lloc a una branca menor extinguida al s. XVIII, pel matrimoni del seu nét Onofre Socies de Tagament Manera (1687-1740) amb Margalida Trobat, sense descendència masculina. La seva filla, Joana Aina, es casà amb Domingo Carrió Perelló, comerciant de Sant Creu. L'altre

fill, Antoni Socies de Tagament Fillol (1587-1658) casat el 1614 amb Joana Socies Trobat, partangué al gremi de paraires (o teixidors). El seu nét, Llorenç Socies Miralles (1647-1719) es casà el 1672 amb Llúcia Llompart Ponç, de Lluçmajor, i s'instal·laren en aquest poble.

Per altra part, Miquel Bibiloni Font fou jurat de Palma i del regne els anys 1695, 1702 i 1710; i el seu fill, Lleonart Bibiloni Sastre, fou un dels lletraferits més savis del seu temps. Va desenvolupar alguns destins polítics dins l'estadament civil i morí allà pels anys 1730. Lleonart Bibiloni Llabrés fou doctor en ambdós drets i representant de la família a Ciutat el 1850.

Anys enrere, el 14 d'octubre de 1525 el rei Carles V en virtut dels serveis que la família havia prestat a la cort, els premià condecorant-la amb el privilegi de franquesa (4) de drets municipals

Pere de Tagament fou un del barons de la Cort de Jaume I a qui va acompanyar a la conquesta de Mallorca. El solar antic d'aquesta família és l'hisenda del seu nom que a principis del segle XVI ja posseïen els Socies Miralles de Montuïri.

La possessió de Tagament el 1343 era propietat de Garceran de Tagore i va passar als Socies el 1523, com hem dit al principi.

Ja en el segle XX ens trobam amb que Germà Socies Florit (Las Palmas de Gran Canaria, 1916) era pilot i controlador aeri i fou soci fundador del Reial Aeroclub de Balears. Actualment és propietari de Tagament, Miquel Bibiloni Socies, casat amb Maria Dolors Truyols Dezcallar (5).

Cal fer notar que per espai de segles tots els hereus descendents del primer Miquel Socies de Tagament nomien Miquel, ja que el padrí (o senyor-avi, com li deien els néts), ininterrompudament era Miquel.

O. Arbona

MegaLlibreta Estrella

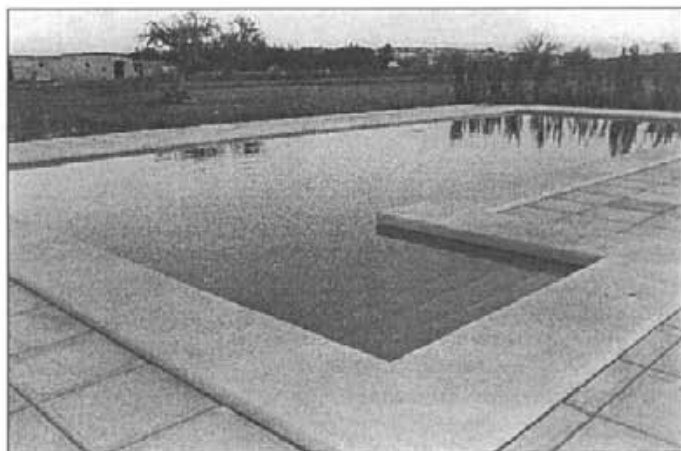
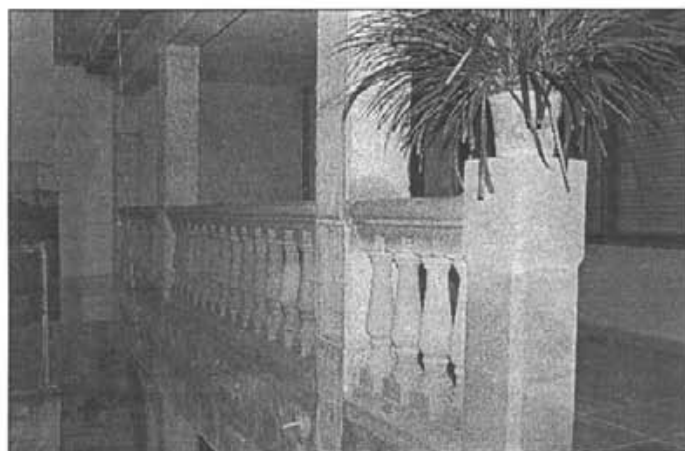
La Llibreta que pinta més

"la Caixa"
CALI D'ENTORNAMENT
DE BARCELONA

- 1) Cfr. - Protocol familiar.
- 2) Assaonador de Pells (curtidor).
- 3) Cfr. Bona Pau n° 474, agost 1992, pg. 17.
- 4) Franquesa: exempció.
- 5) Moltes dades són extretes de la Gran Enciclopèdia de Mallorca i del llibre "Nobioliario Mallorquín" de Joaquim Mª Bover, 1850.

Prefabricats Manera, una empresa de la construcció que va a més

Les balustrades proporcionen bellesa, categoria i un selecte ambient. I el material per a les piscines és d'immillorable qualitat

Fa trenta anys que l'empresa "Prefabricats Manera" es va establir a Montuïri. Una indústria que està ubicada en el quilòmetre 28 de la carretera de Manacor, concretament en el carrer de la Constitució sense número en el lloc conegut per Son Monjo.

El seu propietari, Rafel Manera Verd, ja va començar en material de construcció fa 34 anys, quan encara exercia de guixaina i feia molta de feina per en Fontanet, persona ben coneguda arreu de Mallorca i per a qui hi va treballar durant 24 anys. Per això i considerant les qualitats, li va donar una mà quan en Rafel, tres anys abans, ja s'havia ficat dins el món de la construcció.

A la fàbrica, a més de dos fills seus, en Joan i en Guillem, hi treballen tres obrers més. O sia que amb ell són sis els

qui constantment hi fan feina.

Els seus 30 anys d'experiència i els resultats dels seus materials de construcció, han fet que hagi aconseguit una gran diversitat de clients arreu de tots els pobles de Mallorca.

Com també es pot assegurar que "Prefabricats Manera" ha assolit un gran prestigi entre molts de constructors. Allà es fabriquen balustrades de tota classe, però també bigues, bovedilles, teules, blocs, guarnises, peces de piscina, folros de façana, bigues tipus tauló (vistes com si fossin de fusta). També proporciona tant a picapedrers com a cases particulars, material de picadís de marès, ciment blanc, tota classe de gravilla, arena i altres.

A fi d'oferir una bona qualitat en els prefabricats, els obrers no hi escatimen

Rafel Manera Verd és el propietari de "Prefabricats Manera"

gens de feina. Molts d'empresaris han destacat tant la bona qualitat com l'esment en el servei. D'aquí que aquesta empresa, avalada amb tants d'anys d'experiència, actualment s'hagi consolidada en el sector de la construcció, dins i fora de Montuïri.

Cal destacar també la serietat en la feina dels treballadors, l'acabat dels seus materials, l'extens mercat que ha assolit, la gran varietat d'articles... Això fa que, tot i emprant tècniques modernes en la fabricació dels seus productes, se li puguin reconèixer unes bones expectatives de cara al futur.

O. Arbona

**FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA**

Magatzem i Oficina:
Cra. Manacor km. 28'5
07230 MONTUÏRI (Mallorca)

Tlf. Magatzem: 64 60 95
" Particular: 64 61 73

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Succeïa a
Montuïri

Encara que sembli que ell, d'una manera forçada, vol dur-se'n la joveneta cap a on ella no desitja, el fet no és exactament així. Això succeïa un hivern de fa quasi 50 anys quan ells dos —en Toni "Alcoraier" i na Maria "Pipa"— per un carrer de la vila volien imitar artistes del cinema d'una pel·lícula que abans havien vist a ca n'Aloi. És de resaltar el vestuari que un i altra portaven, molt diferent del que empra la joventu d'avui. I ja no diguem del capell d'en Toni, que el fa tot un senyor.

Records d'infantesa

Ho llegiren en el fum

Era al·lot, devia esser a començament de l'any 41 o 42, no ho record bé, sé que havien passades les festes de Nadal i Cap d'Any i s'apropava la celebració de la festa dels Reis. El meu padrí feia dies que em demanava que era allò que m'havien de dur els Reis Màgics. Jo li contestava: *com sempre: un rave tort.*

Aleshores era el temps dolent de la postguerra, per tant temps d'escassetesa. No s'organitzaven cavalcades on els Reis Màgics, muntats a cavalls, ben endiumenjats, acompanyats dels seus criats, repartien joguines tal com es fa ara. En aquell temps als allotts els enviaven a jeure prest, però estant en el llit, dins la mentalitat infantil, ens imaginà-

vem sentir les potades dels seus cavalls, i el vespre dels Reis romaníem desperts fins que podíem aguantar la son i escoltàvem si ferien gens de renou per si acàs deixaven la desitjada joguina.

Record com passàvem les llargues vetlades d'hivern el meu padrí, ma mare i jo. No hi havia encara per dins les cases receptors de ràdio ni molt menys de televisió i les passàvem dins la cuina, vora el foc, asseguts a una cadira baixa sense respall, el padrí, trocejant garroves per donar menjar al mul, ma mare fent punt de calça o randa i jo estudiant la lliçó que el mestre m'havia assenyalat. Estones feia qualche becada que pegava amb la cara damunt el llibre, el qual

sempre tenia sobre les cuixes. A vegades, venien veïnats a passar la vetlada amb en nosaltres, xerràvem del temps, del conreu i de les coses que passaven.

Però aquest vespre en qüestió, era el dissabte dels Reis, estàvem sols nosaltres tres i gairebé no xerràvem. Segurament per a deixondir-me el padrí em digué:

- Sionet, que ja has escrit la carta als Reis?

Li contest:

- Ni els escriuré, tanmateix sempre em duen un rave o una fulla de moro i d'això en tenim de més. El padrí insistí.

- Escriu-los que si no els escrius no et duran res i si ho fas potser et duguin allò que desitges. Escriu-la abans que s'apagui el llum.

Aleshores cada vespre, prest, es tallava el subministrament d'electricitat.

(Continua a la pàgina següent)

El CIM concedeix dues subvencions a Montuïri

750.000 pessetes per als graons

A la reunió de la Comissió de Govern del CIM de dia 9 de desembre passat el

Records d'infantesa

(Ve de la pàgina anterior)

De mala gana, un poc endormiscat, em vaig fregar els ulls i a una fulla de la plegueta d'anar a l'escola vaig escriure la carta dirigida als Reis Màgics. Sé que vaig demanar-los moltes coses, una bicicleta, una llanterna a piles, una cartera per anar escola -havia de dur-me'n els llibres i plaguets dins una bossa de roba que ma mare m'havia confeccionat aprofitant les cames d'uns calçons vells, un joc de parxís i unes quantes llepolies.

Quan vaig haver acabat d'escriure, el padrí em diu:

- Ara llegim-la.

Li llegesc i una vegada haver-me escoltat em pren la fulla escrita, se la mira i es posa a fer-la trocets de la mateixa manera que en feia de les garroves i tira aquells trocets de paper dins el foc.

Enfadat per aquella malifeta li dic:

- Per fer això que heu fet no calia fer-me escriure la carta als Reis.

Em respon:

- Siiii..., ara els Reis ja estan en camí, i com que són màgics, des de molt lluny llegeixen la teva carta dins el fum que surt pel fúmeral i sabran tot allò que els has demanat. De bon segur enguany tindràs tot allò que tant desitges.

Com és de suposar no vaig creure aquella fantasia. Molest i trist me'n vaig a jeure, pensant que els Reis farien com sempre, no em durien res o a tot estirar una joguina de cartó xerec. Ni tan sols vaig posar la sabata plena de faves a la finestra, tanmateix no tenc la carta -vaig pensar- i no sabran allò que vull.

Així mateix em costà dormir-me, pensava; i si fos veritat el que m'ha dit el padrí? Però ca, no pot esser, això és un conte que s'ha inventat.

Idò tengué raó el meu padrí. Aquell any fou l'únic de la meua infantesa que em dugueren tot allò que els havia demanat.

Certament els Reis Màgics ho llegiren en el fum.

Sion Nicolau

(Gener 1997)

CIM va acordar concedir una subvenció de 750.000 pessetes a la parròquia de Montuïri "per restaurar la zona empedrada que envolta l'església del poble pels dos costats, anomenada els graons". "La Comissió del Patrimoni Històric determinarà que les tècniques i els materials a utilitzar per aquesta obra fossin els tradicionals. Aquesta zona empedrada data de principis del segle passat i es considera molt representativa dins aquest gènere de solucions urbanes".

455.000 pessetes per a l'arxiu

A la mateixa reunió abans esmentada també es va prendre l'acord de concedir una subvenció a l'Ajuntament de Montuïri "per l'adquisició de prestatgeries dins l'apartat de creació i modernització d'infraestructures a biblioteques i arxius municipals". O sia que aquesta quantitat anirà destinada a l'adquisició de prestatgeries (estanteries) per a l'arxiu, ara traslladat al carrer Major nº 10.

Llibre nou

"AMICS, PARLEM-NE" d'Esteve Sala

La societat actual planteja molts de reptes a les persones que desitgen viure l'Evangeli amb convicció, entusiasme i una fe viva. I aquest és l'objectiu que es pretén en aquest llibre: presentar amb serietat i senzillesa les més diverses conjuntures de la vida quotidiana a fi de contemplar moltes de les circumstàncies que freqüentment es donen i ajudar a resoldre-les amb un llenguatge entenedor i sentit, partint de la suposició de viure a l'estil de Jesús, oferint per a la qual cosa els mitjans per aconseguir-ho.

Situacions sobre la família, la malaltia, el treball, per una part, com també sobre la tolerància, la covardia, l'enveja o la pregària i la conversió, per altra, són tractades des del caire humà amb una perspectiva evangèlica i pràctica, fonamentades en la realitat de cada dia.

O. A.

Edit. San Pablo.- Madrid, 1996.- 135 pàgs.

La Creu Roja de Montuïri prest disposarà de servei d'ambulàncies

Dins un període no molt llarg, que podria ser el pròxim febrer, l'edifici de la Creu Roja que hi ha a l'entrada de Montuïri, en Es Revolt, podria disposar d'un servei d'ambulàncies ("Ambulàncies Insulars") i del 061, ja que està previst que ben prest es firmi el corresponent conveni entre la Creu Roja i l'Ajuntament. El conveni s'ha de firmar, tota vegada que mentre la Creu Roja és propietària del solar i dels serveis,

Restaurant

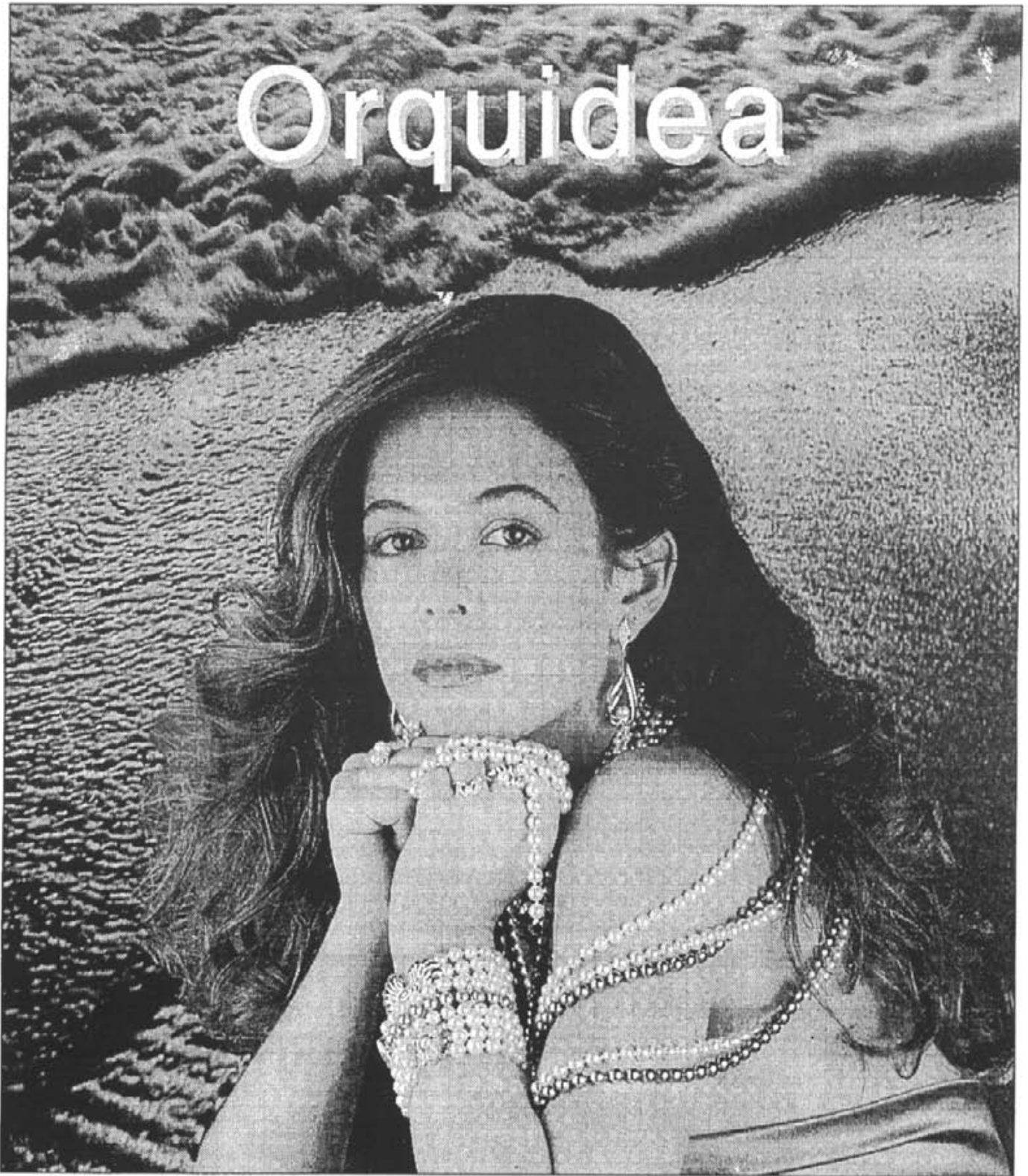
PUIG DE SANT MIQUEL

(Dimarts, tancat)

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Perlas
Orquidea®

Pere Cañellas dimiteix com a president del Montuïri

Els juvenils han guanyat tots els partits del desembre i ocupen el segon lloc de la taula

La dimissió de Pere Cañellas com a president del CE Montuïri i el canvi de l'entrenador de I regional han estat les dues notícies més destacades del món de l'esport.

Cañellas, que havia començat el període de quatre anys, va dimitir per motius personals i ara ocupa el seu càrrec, el vicepresident primer, Joan Pocoví Oliver.

La directiva va cessar Bernadí Palou com a entrenador de I regional i va fitxar Fernando Asensi com a substitut.

Per altra part, cal esmentar que dos montuïrers que jugaven amb l'Atlètic Balears han tornat al club. Es tracta del defensa Mateu Gomila i del porter Rafel Alcover.

Els resultats dels equips de Montuïri durant el passat mes de desembre han estat els següents:

BÀSQUET

Mini-bàsquet aleví

Montuïri, 31 - Santa Maria, 26
Campos, 0 - Montuïri, 66
Montuïri, 43 - Colonya Pollença, 14
Alcúdia, 12 - Montuïri, 54

Infantil

Manacor, 30 - Montuïri, 45
Montuïri, 60 - Bons Aires, 18
Montuïri, 30 - Binissalem, 27

Cadets

Santa Maria, 65 - Montuïri, 29
Montuïri, 27 - Udyr, 29
Pla de na Tesa, 35 - Montuïri, 28

FUTBOL-7

Benjamí

Montuïri, 5 - Son Servera, 1
Escolar, 6 - Montuïri, 1
Montuïri, 1 - Margaritense, 3
Vilafranca, 7 - Montuïri, 3

Alevins

Andratx, 3 - Montuïri, 3
Montuïri, 5 - Espanya, 4
S'Arenal, 4 - Montuïri, 1
Montuïri, 3 - Calvià, 4

Veterans

Somnis Blaus, 11 - Montuïri, 0
Munper, 4 - S'Estació, 2
Montuïri, 3 - Sa Taverna, 6
Restaurant Antonio, 3 - Montuïri, 4
Munper, 3 - Cala Llobards, 2
Montuïri, 4 - Cala Llobards, 6

El Montuïri Aleví de futbol-7 d'aquesta temporada

FUTBOLET INICIACIÓ

Felanitx, 5 - Montuïri, 2
Montuïri, 6 - Sineu B, 1
Sant Joan, 3 - Montuïri, 2
Montuïri, 8 - Algaida B, 0

FUTBOL

Infantil

Porreres, 2 - Montuïri, 0
Montuïri, 1 - Manacor, 1
Montuïri, 2 - Son Servera, 1

Cadet

Montuïri, 0 - Santanyí, 1
Olímpic, 6 - Montuïri, 3

Montuïri, 0 - Escolar, 6
Vilafranca, 2 - Montuïri, 2

Juvenil

Montuïri, 4 - Verge de Lluc, 3
Montuïri, 3 - Alaró, 1
Montuïri, 2 - Rotlet Molinar, 1
Sant Francesc, 3 - Montuïri, 5

I Regional

Llosetense, 2 - Montuïri, 0
Montuïri, 2 - Petra, 1
Santa Eugènia, 1 - Montuïri 3
Montuïri, 2 - Pla de na Tesa, 1

Biel Gomila

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11
Pol. Son Castelló 07009 Palma de Mallorca

Gabriel Mateu Socies, president del club Poliesportiu Montuïri

"Tenim un pressupost de sis-centes mil pessetes per als tres equips femenins de bàsquet"

"A Montuïri el bàsquet ha de tenir continuïtat"

Enguany ha tornat el bàsquet federat a la vila. Gabriel Mateu Socies és el president del club Poliesportiu Montuïri que té cura dels tres equips femenins que participen cada dissabte a les competicions unificades: alevins, infantils i cadets.

- Com és que vares resoldre de fer-te president?

- Vaja quina pregunta més mala de contestar! Ho va decidir una assemblea de pares i mares que es va celebrar a la Casa de la Vila. Varen ells qui em proposaren.

- Per quin temps al front del club?

- Un any

- Quines persones formen la directiva?

- Jaume Martorell Fullana, secretari; Gaspar Socies Móra, tresorer; Miquel Martorell Fullana i Jaume Mayol Roca, delegats; Margalida Beltran Cerdà, subdelegada; Antònia Ribes Cerdà, Catalina Amengual Roscar, Llorenç Mayol Sánchez, Catalina Mascaró Cerdà, Margalida Martorell Mascaró, Miquel Gomila Mas, Joan Pocoví Oliver i Antoni Gomila Moll, vocals.

- Et sents satisfet de la forma com van les coses?

- Sí, perquè hi ha molta bona disposició per part de tots els components de la directiva i amb ganes de fer feina.

- Podries enumerar els entrebanques que heu hagut de superar a l'hora de federar els equips?

- Gairebé cap ni un, solament la tasca de preparar les fitxes i presentar la documentació corresponent a la federació territorial.

A Montuïri feia molt de temps que no hi havia cap equip en competició oficial i aquest fet esdevenia una assignatura pendent per a les nines. Per tant la següent pregunta resta obligada.

- Com va sorgir la idea de federar els tres equips?

- Va néixer principalment per la inquietud d'alguns pares que veien l'interès de les filles en jugar a bàsquet i, natural-

ment, aquest interès de les nines per practicar aquest esport ha estat fonamental a l'hora de constituir els equips.

- A més de les nines, els pares han estat els grans beneficiats amb la creació del club, heu trobat col·laboració per part seva?

- Molt bona, el seu suport ha estat bàsic. Hem fet reunions i tots s'han compromès en ajudar el club en tot el que sigui necessari. Ells, com passa també en el futbol, se n'encarreguen d'aportar els cotxes en els desplaçaments.

- Quin pressupost teniu?

- Unes sis-centes mil pessetes que inclouen els arbitratges, monitors, material i altres. Ara bé, cal ajustar algunes partides. L'Ajuntament ens dona una subvenció de tres-centes mil pessetes.

- Hem vist les nines totes joioses amb els nous equipatges, xandalls i bosses esportives, com vos heu arreglat per aconseguir-los?

- Gràcies a la col·laboració de cases comercials: Seguridad y Limpiezas, Restaurant Munper, Construccions Gomila-Mairata i Forn Can Salat.

- Quins dies entrenau?

- Quatre dies a la setmana: dilluns, dimecres, dijous i divendres, des de les sis fins a les vuit.

- Biel, sincerament, esperes bons resultats en aquesta primera temporada?

- Clar que sí. Jo hi afegiria que molt bons, indubtablement.

- Creus que el bàsquet pot tenir continuïtat a Montuïri?

- Mentre hi hagi nines que vulguin practicar-lo, pot haver-hi continuïtat.

- Alguna cosa més?

- Simplement, vull aprofitar les pàgines de *Bona Pau* per agrair públicament a la gent la col·laboració que ens ha dispensat i segueix dispensant per tal que hi hagi bàsquet a Montuïri.

Feia falta que n'hi hagués. L'assignatura pendent està aprovada amb un notable alt. Endavant i que duri!

Joan Antoni Payeras Ramonell

Moment d'un partit de mini-bàsquet femení

Joan Carles Martínez Palou de Comasema

Va néixer el 17 de desembre de 1973. Per tant té 23 anys. Al futbol base va jugar amb el La Salle i després deixà de practicar el futbol per dedicar-se al bàsquet amb La Salle per quatre anys. Tot i així encara va tenir temps de jugar al futbol-7 en els campionats estiuencs. Després de deixar el bàsquet tornà al futbol i l'any passat va debutar amb el Bunyola a II regional. A l'estiu passat va participar en el campionat de futbol-7 en Es Revolt i després ja va fitxar pel Montuïri. Ara juga de davanter i algunes vegades de centrecampista i creu, com altres companys de l'equip, que faran campions i ascendiran de categoria. El seu equip preferit és el Madrid i Santillana el seu ídol. Com anècdota lamenta haver perdut quatre anys jugant al bàsquet així com l'operació de lligaments a què es va haver de veure sotmès.

Mateu Coll Salvà

Ha complit 22 anys. Va néixer el 18 de novembre de 1974. Un jugador que va sortir de la pedrera del Montuïri. Va jugar un any amb l'infantil del Sant Francesc de Palma i després retornà al poble on jugà fins a juvenil. Acabat els anys de juvenil fitxà pel Sant Joan amateur i si enguany juga amb el Montuïri és perquè la directiva es va interessar i a més, aquí hi ha tots els seus amics de tota la vida. Juga de marcadore i creu que el Montuïri podrà ascendir a I Preferent després de fer campió de lliga. El Barcelona és el seu equip preferit i Laudrup, el jugador. L'anècdota que recorda és aquesta: jugant amb el Montuïri el primer any de juvenil, en el torneig de sa Llum, en el minut 10 es va suspendre el partit perquè hi hagué baralla entre els jugadors i aleshores el públic va invadir el camp.

Israel Medina Martín

Té 25 anys. Va néixer el 28 d'octubre de 1971. Jugà al futbol base amb el Mallorca fins a juvenil i després, a la península, va debutar amb l'Osasuna el darrer any de juvenil. Amb aquest equip després hi jugà a II divisió B per tres temporades i una vegada tornat a Mallorca fitxà pel Platges de Calvià per 4 anys i enguany juga amb el Montuïri per tres motius: per la gran amistat amb Joan Pocoví, perquè aquí hi juga el seu germà i perquè a Montuïri es volia formar un gran equip que destacàs. Juga de lliure i creu que el Montuïri farà campió. El seu equip preferit és el Madrid i els seus ídols, Michel i Quedó. Recorda l'anècdota quan jugava amb el Platges a la final de la Copa Federació: varen expulsar quatre jugadors, no es va poder acabar el partit i el varen perdre.

J. A. Payeras Ramonell

Ja que molta gent no pogué veure la innocentada dels "quintos" a plaça, encara n'oferim dues instantànies més

Començades les obres dels graons, s'inicia la campanya del metre quadrat **El Vicari Episcopal va confirmar 27 joves**

Retaule de Sant Pere

El retaule dit de Sant Pere segueix el seu curs de restauració. Fins hores d'ara s'han restaurat cinc peces, les quals han costat un total de 1.924.120 pessetes. Des del començament de la restauració hem comptat amb les següents ajudes:

Banc i Caixes del poble:	405.000
Consell Insular de Mallorca:	800.000
Donacions de particulars:	131.000
	<u>1.336.000</u>
De la parròquia:	588.120
<i>Total a final d'any:</i>	<u>1.924.120</u>

En aquests moments s'estan restaurant dues peces més, mentre estam a l'espera de començar a compondre les peces ja acabades dins el retaule, amb l'ajuda d'un expert en aquesta matèria.

Es Graons

"Campanya del metre quadrat"

Una vegada haver-se començat les obres de la restauració dels graons hem llançat la campanya del metre quadrat. El càlcul aproximat del preu del metre quadrat és de 12.000 pessetes. I els metres que s'han de fer són aproximadament uns 700.

Per tal de canalitzar les ajudes entre tots, per aquest projecte de restauració, s'han obert tres comptes corrents, en el banc i caixes del poble, perquè cadascú aporti el que cregui convenient per a aquesta restauració dels nostres graons. Els comptes corrents són els següents:

"La Caixa":	c/c nº 1045-14
"Sa Nostra":	c/c nº 3.135.715-57
"Banca March":	c/c nº 43.620.117

Una vegada feta l'aportació, la parròquia estendrà als qui ho sol·licitin una rebut de la quantitat ingressada. Aquesta aportació servirà per presentar-la en la declaració de renda, ja que desgrava un 20%.

Esperem que entre tots puguem dur a terme la tan esperada i desitjada restauració. Moltes de gràcies per endavant.

Formació cristiana per a tots

El dimecres dia 10 de gener a la rectoria de Sant Joan començarà la segona part del tema del curs de formació cristiana per a tots, sota el tema: "L'Església, poble de Déu: Pastors i

El Rector amb els 27 joves que es varen confirmar dia 29 de desembre de 1996

laics. Missió del laicat". Començarà a les 21 hores i serà presentat pel Vicari Episcopal, Mn. Sebastià Salom Mas.

Baptismes

El proper dia 5 de gener, dia del Baptisme del Senyor, tindrem la celebració comunitària del Sagrament del Baptisme. Serà a les 17 hores.

Col·lecta de Nadal Per a Càritas Diocesana

Amb el lema "Amb la teva ajuda pots fer que altres persones visquin dignament", es recolliren 126.050 pessetes, com també nombrosos aliments per ajudar els més pobres i necessitats que atén Càritas Diocesana. Moltes de gràcies a tots els que hi col·laboraren.

Festa de Sant Antoni

El diumenge dia 19, dos dies després de la festa, a les 12 h. començarà la missa en honor a Sant Antoni a la Parròquia. Tot seguit, en Es Dau, tendran lloc les tradicionals beneïdes.

Festa de la Bona Pau

Dia 26 a les 20 h. a la Parròquia se celebrarà la missa que anualment es dedica a la Mare de Déu de la Bona Pau amb motiu de la seva festivitat.

Setmana de la Unitat Cristiana

Com cada any, tornam recordar que durant la setmana del 18 al 25 de gener de bell nou pregarem perquè es faci especialment realitzable la unió entre totes les confessions cristianes.

28 joves confirmats

El darrer diumenge de desembre, dia 29, festa de la Sagrada Família, el Vicari Episcopal, Mn. Sebastià Salom, per impossibilitat del Bisbe, va confirmar a l'església de Montuiri els 27 joves que havien seguit el procés de fe. Foren aquests: M^a del Pilar Amengual Gomila, Joan Josep Valiente Arbona, Margalida Morlà Miralles, Catalina Lull Socias, Catalina Ors Nicolau, Xavier Socias Pocoví, Catalina Mas Andreu, Jaume Rossinyol Garcia, Antònia Font Socias, Joan Carles Mairata Barceló, Francesc Ferrer Ribas, Cristòfol Andreu Amengual, Catalina Barceló Sastre, Gabriel Amengual Martorell, Antoni Arbona Fornés, Guillem Miralles Pou, Antoni Verger Cerdà, Margalida Fontirroig Moll, Antònia Cerdà Lladó, Aina Verger Cerdà, Isabel Rigo Tous, M^a. Francisca Pocoví Melià, Eloïna Ribas Cerdà, Margalida Sandra Verger Rufian, Aina Gomila Gomila, Catalina M^a. Ribas Nicolau i Margalida Cerdà Lladó.

Nofre Torres, Rector

Temps passat

10 anys enrere

Gener de 1987

Nous vestuaris

A la sessió de l'Ajuntament de dia 23 de gener de 1987 es va informar de l'aprovació del projecte per a la construcció dels nous vestuaris del camp municipal d'esports, pressupostats amb 7.134.330 pts., quantitat que a parts iguals abonaran l'Ajuntament, el CIM i la Comunitat Autònoma.

25 anys enrere

Gener de 1972

Conferències culturals

Formant part del grup d'activitats que du a terme la Comissió Cultural, pel desembre de 1971 ja s'havia celebrat una conferència sobre veterinària i el 24 de gener de 1972 el director de l'ambulatori de la Seguretat Social en donà una altra a la sala d'actes de l'Ajuntament.

50 anys enrere

Gener de 1947

Nou bisbe

Dia 29 de gener de 1947 arribà a Palma el nou bisbe coadjutor, Joan Hervàs. L'acompanyava entre d'altres Mns. Honorat Ribas (Pofang), Pro-notari Apostòlic i Pro-Vicari General de València. Una representació de Montuïri acudí al moll.

Premis als alumnes

Dia 3 de gener d'aquest any l'Ajuntament va acordar obrir 14 llibretes d'estalvis als 14 nins més aplicats de les escoles, de 5 pts. cadascuna i 6 als més aplicats de Ca ses Monges, també de 5 pts.

100 anys enrere

Gener de 1897

Les sessions de l'Ajuntament, secretes

A rel de diferents enfrontaments verbals i al molt de renou que s'havia produït en diferents ocasions, a la sessió del 10 de gener de 1897 s'acordà que les reunions del ple de l'Ajuntament fossin secretes i en lloc de les 6 de l'horabaixa es fessin a les 9 del matí.

Cuinar en casa

Espaguetis

Ingredients

Espaguetis, nata líquida, bacon i ceba.

Elaboració

Bullir els espaguetis. Dins una pella tirar el bacon, la ceba, tallat petit, i la nata líquida. Remenar fins que la nata es redueixi. Afegir els "spaguettis", posar sal i pebre bo.

Catalina Teresa Mas Andreu

Pluviometria

Desembre de 1996

Dia 6	12'6	Dia 14	4'5
" 7.....	30'1	" 16	7'5
" 8.....	0'3	" 18	2'9
" 9.....	14'9	" 22	5'5
" 10.....	2'4	" 29	17'6
" 11.....	0'3	" 30	4'2
" 13.....	0'5	" 31	0'8

Total .....104'1 litres m²

Resum de 1996

Gener	84'0	Juliol	0'0
Febrer.....	36'9	Agost.....	38'3
Març.....	28'9	Setembre	59'8
Abril.....	58'2	Octubre	89'4
Maig.....	49'5	Novembre	70'8
Juny.....	61'6	Desembre	104'1

Total pluja 1996.....681'5 litres m²

Gloses

Molts d'anys

Ciudadans i ciutadanes,
pagesos, tots es que hi ha:
vos desig un benestar
que aquest any nou que vendrà
no vegem coses més rares;
que ses persones humanes
puguin beure i menjar;
treball per poder guanyar
uns dobberets per comprar
tot lo que tots tendrem ganes.

Miquel Massanet "Parrí"

Demografia

Desembre de 1996

Naixements

Dia 21.- Bartomeu Caldentey Cloquell, fill de Jaume i d'Antonina.

Defuncions

Dia 20.- Joan Miralles Cerdà "Costa", fadri de 69 anys.

Dia 20.- Bartomeu Verger Cloquell "Sopeto", casat de 80 anys.

Matrimonis

Dia 6.- Miquel Soler Cerdà amb Paula Ribas Verd.

Resum de 1996

Naixements: 15 (7 nins i 8 nines)
Defuncions: 35 (18 homes i 17 dones)
Pèrdua: 20 (11 homes i 9 dones)
Matrimonis: 11

Apotecaries

Sant Joan...12 gener | Ariany.....26 gener
Vilafranca 19 " | Montuïri.... 2 febrer

Noces d'or

9 gener 1947

Bartomeu Cerdà Miralles "Rupit" amb Joana Aina Martorell Vanrell "Randa".

23 gener 1947

Bartomeu Mayol Gomila "Silis" amb Aina Mora Martorell "Sineuera".

Noces d'argent

11 gener 1972

Joan Bisquerra Miralles "Trepallí" amb Maria Francisca Oliver Mas "de Meia".

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

1996: Els 10 fets més rellevants a Montuïri

Col·locació de la Creu de Ca ses Monges

Dia 6 de febrer i després d'uns anys d'haver-la desmuntada, de bell nou fou col·locada, ara a un lloc diferent de l'anterior, la Creu de Ca ses Monges. (Tanta era la tardança que els "quintos" havien arribat a posar-n'hi una de fusta).

Eleccions generals a Corts

Dia 3 de març el montuïrers amb motiu de les eleccions generals, tornaren acudir a les urnes. Aquí hi participà el 83%. Guanyà, com a la resta de l'estat espanyol, el PP.

Junta contra el Càncer

El 23 de març fou constituïda a Montuïri per primera vegada la Junta Local de l'Associació Espanyola contra el Càncer. Fou elegida presidenta Catalina Ferrer Ribas.

Presentació de 3 llibres

Dia 8 d'abril fou presentat el llibre que conté el tres treballs guanyadors del IV Concurs de Conte Curt, patrocinat per la Correduria d'Assegurances Gomila.

Dia 10 de maig Gabriel Janer Manilla feia la presentació del llibre de Joan Miralles i Monserrat, "Onomàstica i Literatura".

L'11 de maig era presentat "Siguiendo mi camino. Segona part" del que n'és autor Bernat Martorell, antic rector de Montuïri i fundador de *Bona Pau*.

El CE Montuïri torna davallar

Per segona temporada consecutiva el CE Montuïri tornà baixar de categoria. O sia que de 3ª nacional passà a 1ª regional en dues temporades.

Nomenaments regionals de montuïrers

Pel Juny, Joan Verger era nomenat Conseller de Foment del Govern Balear; Joan A. Ramonell, Director General de Transports i Antoni Amengual, Director General de Joventut.

En l'aspecte religiós, el rector Onofre Torres era nomenat Consiliari Diocesà del Moviment d'Escolta i Guiatge de Mallorca i deixà la parròquia de Sant Joan.

El concert de la "Camerata Sa Nostra" el 30 de novembre va captivar els assistents

A l'octubre Joan Verger era elegit president regional del PP i dia 1 de desembre, Pere Sampol igualment era elegit Secretari General del PSM.

Inauguració del Molí des Fraret

Dia 21 de juny i després de dos anys de fer-hi feina, fou inaugurat oficialment el Molí des Fraret, acte que fou presidit per la Presidenta del CIM.

La Banda de Música, a Àustria

A mitjan juliol, la Banda de Música de Montuïri, atenent a una invitació, va donar dos concerts a Àustria: un a Münster i l'altre a Innsbruck. L'expedició estava composta per 72 persones.

Incendi a "Perlas Orquídea"

L'horabaixa del 30 de juny es va declarar un espectacular incendi a la factoria de "Perlas Orquídea" en els Creuers. Un grandios núvol de fum i les males olors fins i tot arribaren dins la vila. D'aquesta desgràcia se'n feren ressò els mitjans de difusió nacionals.

Comencen les reformes dels Graons i de ses Escoles

Les reformes i acondicionament tant dels Graons com de ses Escoles, quasi tot l'any demanades, a la fi!, es començaren a principis de desembre passat, si bé l'acabament ja haurà de ser dins el 1997.

Altres esdeveniments de relleu

Dia 23 de gener la presidència del CIM va visitar l'Ajuntament de Montuïri on se li exposaren algunes realitzacions i mancances. Pel març *Bona Pau* féu públic la convocatòria de la I Beca d'Investigació dotada amb 100.000 pessetes. Dia 9 d'abril el director de *Bona Pau* fou proclamat batle del dia de la Festa des Puig. Dia 21 d'abril, el dos regidors del PSOE, Gabriel Miralles i Bartomeu Servera renunciaven a les àrees de les que n'eren responsables. Del 29 d'abril al 3 de maig a Ses Escoles se celebrava la "Setmana per un Centenari" en homenatge als 100 anys de les "Rondaies Mallorquines". Dia 18 de maig la flama del "Correllengua" passava per Montuïri. En el darrer cens, a Montuïri s'han comptabilitzat 2.190 habitants. Pel juny fou retut homenatge a Llorenç Bauçà pels 25 anys d'escolà. A partir del 24 de juny, en el tros de carrer d'Emili Pou, des del creuer del de Ramon Llull fins al del Pou del Rei, no s'hi pot circular en direcció a Ciutat. Dia 26 de novembre el consultori es va traslladar a l'edifici de la residència de Ca ses Monges. El 18 de novembre, el primer tinent de batle, Jaume Bauçà (PP), per motius personals presentava la dimissió. Dia 30 de novembre, en un extraordinari concert musical, la "Camerata Sa Nostra" ofería una meravellosa interpretació de l'òpera catalana "Cançó d'amor i de guerra". I el 9 de desembre, la jove Joana Mª Bennassar, prenia possessió com a nova regidora del PP.